

అమృతాంజనము

312295

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జూన్ నెల 4-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర వైశాఖమాస ఒహళ ద్వాదశి

సంచిక ౫౭
No 52

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విడేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిక
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో పహా చీనా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

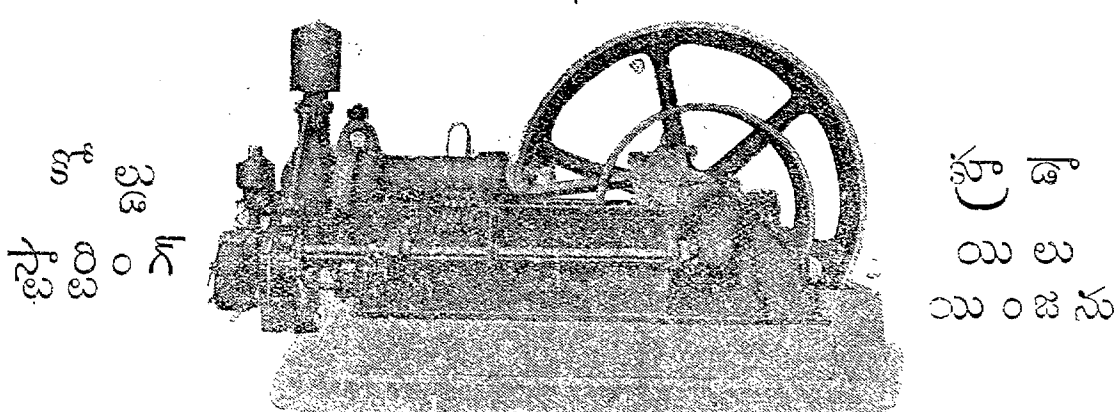
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

గి, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు

109, ప్రేరివోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

“రాబ్బన్”

బలముగల న్యూట్రెపు యింజను. నియంత్రణలోపల (వేడిచేయవలసినది) స్థాపించును. ప్రాధాన్య
లు బహుళముగాకాలును. ఎంతకాలమైనను ఆగునది, విడుదల, వినియోగము లేక స్థాపించునదిగావించును.
పదిమొదలు 60 హార్సపవరవరకు యింజనులు స్థాపనలోయింపను. స్పేర్ పాతకాలు లేని స్థాపనలో దొరకును.
మరిన్ని. (1) “రాబ్బన్” కెంతుగ్రముల కోట్లస్థాపించు యింజనులు (2) వెమిడికల్ యింజనులు ఆపుటకు చేరిం
గు పైపున్నా డబ్బుల్ స్టేషిలు పైపున్నా (3) గాస్ యింజనులన్నా చొరకును. భరతలకన్నా, కేటానులకన్నా ప్రాచుర్యము.
నిజమైన హార్సపవరలొకటే కేటారులొద్దినట్లునగును. మద్రాసులో అమ్మవేయించు బొమ్మల
కాకినములు నమ్మవలదు. ఏజెంట్లు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ

హెడ్జ్ ఫీసు; బెజవాడ, (ఇండియా) మద్రాసు ఆఫీసు; 7, సెకండులైనుబీచి, మదరాసు.

మాత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజమేగా కుదురును

9 మొదలు 12 వార్షికము ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని దుందుల సాపులండు. యితర రుకాణములయ విశ్రయమునకు చొరకును

ప్రాప్త్యను కావలసినవారు ఈ దిగువ విజ్ఞానమునకు ప్రాయశః.

To be had of all Chemists C. T. HARI 145 Broadway Madras.

కీర్తి శేషులైన రావుబహద్దూర్ కందుకూరి

వీరేశలింగం పంతులుగారి

గ్రంథములు

ప్రహసనములు, నాటకములు, భాషానిరీకృత చాలక
ములు, పదనప్రబంధములు, పద్యకావ్యములు, స్త్రీలకునెం
గింపు కథలు, పుస్తకములు, ఉపన్యాసములు, శివనీత్రము,
సాహిత్యగ్రంథములు, పూర్వాంధ్రకవులు, శాస్త్రము మొద
లగునవి గలవు. క్యాటలాగునకు వ్రాసిన పంపబడును.

జయంతి గంగన్నగారు, బి. ఏ. యల్. టి.,

హెడ్జ్ ఫోర్, వీరేశలింగం హైస్కూలు, రాజమండ్రి.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2

బలహీనులసాటికి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కా-క,
నిస్సత్తువ, నుక్లవప్తము, అతిమాత్రము మొదలగునాటిని హరించి
మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంబోధకత్తి, సంతోషమును గలి
గించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 చులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

సాలకుగంధి లేహ్యము—కత్తనాథికి శ్రేష్ఠమయినది
సహానామ, మేహానామ, ఉప్పులు, యితర పర్వరోగములు,
క్షీర్నోష్ఠలు, మొదలగునాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.
20 చుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఛార్మలు శేరు.

సి.పి. ఏ. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేసి-నెల్లూరు జిల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును సరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
పు 1-0-0; వై ప్రశ్నప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాల
మును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

వృత్తాంతలేఖలు

చిరతానూరు వార్తలు

కడప జిల్లా సరువారము 30-5-29 రాత్రి 9-30 గంటలకు లక్ష్మీచిలాస పుస్తక భాండాగారము తరపున మొంబర్లును గ్రామవాసులును, వైస్ ప్రెసిడెంటుగారును, నెల్లూరు జిల్లాకోర్టు వక్త్రాలు గారయిన మ-రా-రా-శ్రీ మాడభూషి నర సింహాచార్యులవారి అధ్యక్షత క్రింద శ్రీ తాయార్ల వారి వోట కు యెదురుగా గ్రామ అగ్రహారము వల్ల వుచితముగా నిర్వహించిన సభలములో పాతనమందిరపు పునాదిని స్థాపించిరి. ఈ కార్యములో మొంబర్ల యందు ఏకీభవించి కట్టడమును త్వరలో పూర్తి చేయుటకు తన ప్రయత్నములు కావించుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

సత్తెనపల్లి

(ఒకవిలేఖరి)

మోటారు ప్రమాదము

సత్తెనపల్లి నుండి నర్సారావుపేటకు పోవు మార్గమధ్య మన మోటారు బోల్తాపడుట సంభవించెను. అందువలన నా మోటారు యజమాని మరణించెను. కొంతమంది తుతగాత్రులైరి. కొందరిని వైద్యశాలకు దీసికొని వచ్చిరి. నిమ్మలముగనే యున్నది. కారు ముక్కలు ముక్కలై నది. బోలీసు స్టేషనులో నున్నది.

బోర్డు వైద్యశాలలు

సత్తెనపల్లి తాలూకాబోర్డులో నింకను రి వైద్యశాలను (అమరావతి, ఫిరంగిపురము, దమ్మలపాడులలో) బెట్టులు యునని బోర్డువారు నిర్ణయించినందుపై రెండు మాత్ర మధికారు లంగీకరించిరి. ప్రభుత్వాంగీకారమున కెదురు జూచుచున్నది ఆయుర్వేద వైద్యశాలలైన నెంతయు మోదానూరు కదా. లేకున్న అమరావతియం దాయుర్వేద వైద్యశాలయును, ఫిరంగిపురమున ఆంగ్లేయ వైద్యశాలయు వైన కొంతమంది బాగుండును.

కో ఆపరేటివ్ యూనియన్

ఈ తాలూకా స్థానిక యూనియనును రెండు జేయవల సినదిగా వైవారు కోరియుండిరి. అందుపై 31-5-29 న జరిగిన అధికారవర్గ సభవా రీతియ మలోచించుటకు 16-6-29 న మహాసభను జరుగ నిశ్చయించిరి. ఘోడికొండూరు, బెల్లంకొం పలయందు స్థాపించుటకు నూచించిరి

బెజవాడ

ఆంధ్ర సహకారసమ్మేళనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

“ఈ సంఘముక్కల సహకారములు కొన్ని నెలలనుండి ప్రత్యేక కేటగిరీలను వీ, ఇందు రెండుపక్షము లేర్పడినవి. ఒకటి రాజమండ్రివారి పక్షము, రెండవది నడివాడవారి పక్షము. ఈ రెండుపక్షములవారికి కో-ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు హుద్దు గారి యొద్దను ఏలూరులో రాజీనామా కుదుర్చబడెను. అందును బట్టి నడివాడవారి జరుపవలసిన మరతులు వెంటనే జరిపిరి. ఇంక రాజమండ్రివారు జరుపవలసిన మరతులు మిగిలియుండెను. అది యేలూరు 31-12-28 తేదీనరకు రాజమహేంద్రవరము ఆఫీసువారికి, నడివాడ ఆఫీసువారును దాఖలుచేయబడిన వాటా దారుల దరఖాస్తులను అంగీకరించుట. సమ్మేళనముయొక్క సామాన్యపత్రావళిని జరిపి అందు డైరెక్టర్లు అందరు రాజీనామా లనిచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రిజిస్ట్రార్ల ఎన్నిక జరగవలెను. మొదటి మరతు అమరావతిలోకి చెప్పుటను గూర్చి నడివాడ ఆఫీసువారు రాజమండ్రి ఆఫీసువారిని ఎన్ని విధములుగా కోరినను అందుకు తన సమాధానమునీయక కాలమును జరుపుచు, చట్టవిరుద్ధ భవ రత్ బాడేగొట్టించు తప్పులకాన్వేషించునట్లు 17 వ తేదీరాత్రి దరఖాస్తులను పరిష్కరించుటకు చెప్పి కార్యనిర్వాహకసభలను యొక్క పథి జరుపబడినది. కార్యనిర్వాహకసభలవారి కట్టి ఆధికారమున్న దాతో జూర ఆనిగు రీతిగా వాటి నువారు రాజమండ్రి ఆఫీసువారికి కేసు వేసిన కేసును జూరము

చెప్పెరి. చట్టమును 17 వ తేదీరాత్రి జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభలో వ్యక్తివాదాదుల దరఖాస్తులు పంపినవారు సహకార సంఘములలో జేరినవారననో కాదో, అనే సందాయి వీ రాలేదనే నెపమున అవియున్నయ నులుపువల చేయబడెను. ఏ రెండో మూడో సాపై టి వాదాదుల ఖాస్తులు అంగీకరించిన టుల తెలుపబడెను.

మే 18 తేదీ ఉదయం మొయిలూలో బెజవాడ, గుంటూరు, నడివాడ, బందరు, యేలూరు వైరా ప్రాంతముల నుండి సుమారు 150 మంది సభ్యులు రాజమండ్రికి వెళ్లిరి. ఆ వాటి మధ్యహ్నం ఒంటిగంటకు సమ్మేళనము యొక్క అధ్యక్షులకు శ్రీయుత డాక్టర్లు పాలకోడేటి గురుకూర్తి గారు కాపురము చేసేటటుంటిని, సమ్మేళనకార్యసాన మైనటు పంటిని, మేడకు యీ 150 మంది వెళ్లిరి. మీటింగు సాయంత్రం 3 గంటలకు గనుక యీలోగా ఇటు నుండవలసిన నిమిత్తము లేదని, అప్పుడుమాదామందు టిక్టు ఉన్నవారికి మీటింగులోనికి ప్రవేశముండును. గాని మీటింగు రివటికి రావలసిన ప్రసక్తిలేదని, సమ్మేళనముయొక్క డివోల్వ్ గడ్డులు వెళ్లినవారికి చెప్పిరి. అందుపై మి|| రా|| రా|| శ్రీ అయ్యంకి వెంకట రమణయ్య పంతులుగారు తనకు మీటింగుకు టిక్టు వారీచేయబడెనా అని గురుస్తా నడిగెను. ఆసంగతి ప్రెసిడెంటుగారికి గాని తనకు తెలియదని గుమాస్తా బదులుచెప్పెను. అయితే వారివద్దకువెళ్లి కనుక్కొనిరమ్మని! గుమాస్తాను వెంకట రమణయ్య గారు కోరిరి. ప్రెసిడెంటు గారు మేడమీద! నున్నారు. నేనువెళ్లి వీలులేదని గుమాస్తా ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. అట్టితరీ వేరు మార్గము లేక స్వయముగానే వెంకటరమణయ్యగారు కనుక్కొందుచుని చెప్పి మేడపైకి వెళ్లి ప్రయత్నించిరి. గుమాస్తా ఆయనను ఆటంకపరచెను. అందుపై కొంత గలభావరిగెను. ఈలోగా మ. రా. రా. వెళ్లి టి రెవ్యునాల్ యాగారు వగైరాలు అంటికి వచ్చి ట తుట్టించినది. పరస్పరములనుండి వచ్చిన పెద్ద మనుష్యులు గనుక వారిని మర్యాదగ మాడవలసినది. మండువేసంగి సమయములో హర్షింపటకు తగిన వసతి చేయకుండానున్న దా హ మ ఇ య్య పం డా ను న్ను ఉ పే ట చేయుట సరి కాదు అని సత్య నా రాయ గారు చెప్పి విచ్చినవారికి కొన్ని సదుపాయములు చేసినారు. ఇట్లు కాలము గడుచుచుండగ మూడుగంటలు సమీపించెను. సమ్మేళన కార్యక్రమ సరిపెంపాదేవర సత్యనారాయణగారు కొన్ని టిక్టు తమ చేతిలోనుంచుకొని పేర్లను పదివినారు. కొందరు టిక్టు తీసుకున్నారు. చాలామంది మేము సహకారసంఘముల సమ్మేళనములో వాటాదారులు మమ్ములను ఘామా సంఘములతరపున ప్రతినిధులుగా నెమ్మకొని మీకు సదుపాయాన్ని నముల నంపియున్నారు. మీకు అందియే యుండును? మాకు టిక్టు ఎందుకు వ్రాతులేదు అని అడిగినారు.

మరికొందరు “సాప్రతినిధి తీర్మానమును మాతోకూడా తీసుకవచ్చినాము. మమ్ముకు లోనికి పోనీయండి” అని అడిగినారు. ఇందుకు జవాబుగా కొందరికి మీతీర్మానములు మాకు రాకదని, మరికొందరికి మీరు భాగస్వామీ కారని జవాబు చెప్పబడెను. అందుపై రిజిస్టరులు తీసుకరండి. మాపేర్లను మాపెదము అనిరి.

మరికొందరు మాసంఘమును సమ్మేళనములో వాటాదారుగా అంగీకరించుచున్నార. మాపేరుధనమును తెచ్చినాము. మమ్ములకు మీటింగుకు రానీయండి. మేరుధనమును పుచ్చుకొండి అని మరికొందరేరి, ఇంతలో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగారు వచ్చినారు. వారితో పైచెప్పిన వారందరు తమసీర్కార్సులను చేసికొని అందుకు దాఖలుగా కాగితమును దాఖలో చేసికొనినారు. ఈలోగా తాము జారీచేయించిన టిక్టు ఉన్న (ముప్పదియేడు) 37 మందితో మేడమీదకు మీటింగును ప్రారంభించిరి. కూర్పు గోదావరిజిల్లా డైరెక్టర్లు తమపదవులను రాజీనామాలు నిచ్చిరి. ఏలూరు రాజీతీర్మానమునకు రాజమండ్రి వారు సరిగా సంగరించనందున వెంటనే తాను రాజీనామా నీయనని గూడూరు రామకందరాపుగారు చెప్పిరి. అంతట గురుకూర్తి గారు తమ జిల్లాసభ్యులను మీటింగునండి తెప్పనిరి. వారట్లుచేసిరి. తామును అధ్యక్షునిమును భారీచేసి ఆస్థానమునకు మ-రా-రాశ్రీ, శరణు రామస్వామి చౌదరిగారిని నియమించిరి.

సభనుండి తూర్పుగోదావరివారు నిష్క్రమించగా మిగిలిన పదముగ్గరతో సభను శరణ రామస్వామి చౌదరిగారు జరిపిరి. ఈసభను శ్రీగురుకూర్తిగారు దయతో అనుజ్ఞ నొసంగినట్లుగానే వారివిధియున్నట్లు ఆరుగులమీద జరుపబడెను. అక్కడ జరిగిన వివరములో నె. గడితీర్మానము క్రొత్తసభ్యులను చేర్చు

కొనుట. ఆసభ్యులపట్టికను తీసికొని ఆయాసభ్యులు సహకారసంఘసభ్యులై నట్లుగా రుజువు తీసికొన్న పిదప నారిదరఖాస్తులు మంజూరు చేయబడెను. తిరిగిజనరల్ మీటింగు బెజవాడలో జూన్ 16 వ తేదీని జరుగునట్లును ఆమీటింగును సమావేశ పర్చుటకును అంతవరకు సమ్మేళనపక్షమున జరుగవలసిన వ్యవహారములను రాజమండ్రిలోనుండిజరుపుటకును శ్రీయుత అయ్యంకి వెంకట రమణయ్య పంతులుగారికి అధికార మియ్యబడినది.

ఈ వైసమాచారము ప్రెసిడెన్సీ రిజిస్ట్రారుగారికి వెంటనే పంపబడిన రిపోర్టునుండిజ్ఞాపకరించబడినది.

పూనా అప్పల బ్యాంక్ పైన ఛార్జి

బెజవాడ, 2-6-29 :- పూనా అప్పల బ్యాంక్ తాలూకు మానేజింగు డైరెక్టరు, బెజవాడ బ్రాంచి సెక్రటరీ మరియు వైస బెజవాడ జాయంటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో క్రిమినల్ ఛార్జి దాఖల్ చేయబడినది. ఈ నెల 5 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

అప్పల కొరకు వాయిదాల సామ్మును చాల నెలల క్రిందట కట్టి ఎన్నాళ్లకు అప్పు పైకమున కంపెనీ వారీయనందున కొలుకుర్త వీరరావుగారునే ఆయన ఈ ఛార్జీని దాఖల్ చేసినారు. ఛార్జీలోని అంశములను క్లుప్తముగ జ్ఞానించుదవారిండుచున్నాను.

1. అమాయకులను నమ్మించి చౌకవడ్డీకి అప్పల నిప్పించెదమని చెప్పి వాయిదాల సామ్మును కంపెనీకి చెల్లించేటట్లు చేసి ముద్దాయిలు మోసకృత్య మొనర్చినారు.
2. కంపెనీకి కొన్ని వందలు మాత్రమే మూలధన ముండగా గొప్ప కంపెనీ చాల మూలధన మున్నదని దగా మాటలు చెప్పి వాయిదాల సామ్మును చెల్లించేలాను చేసినారు.
3. కంపెనీ రిజిస్టరులో పరుస వారీగా నున్న పేర్లను తల క్రిందుచేసి ఇయ్యాలసిన అప్పలను ఇయ్యకుండా మోసము చేసినారు.
4. లంపి మిస్త్ర అప్పలను తప్పించి యిచ్చేదమన చెప్పి లంపి ము పుచ్చుకొన యత్నించినారు.
5. వాయిదాల సామ్ము మట్టిపట్టుగా కంపెనీ పాడ్డు అట్టిను నుండి ఎన్నిసార్లు బ్రాసి నా రశీదులు గాని జవాబు గాని రాలేదు.

ఈ పై విధమున సీర్కార్డు చేయబడినది.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరే చేయబడినది)

నో టీసు

ఎరుకంజేరిరోడ్డువద్ద ప్రాతలెవల్ క్రాసింగుగోడ్ అండర్ బ్రిడ్జి నిమూసి నూతనరోడ్ అండర్ బ్రిడ్జి తెరచుట

7-6-1929 తేదీనుండి వ్యాసర్ పాడివద్దగి ఎరుకంజేరివద్ద ప్రస్తుతమున్న లెవల్ క్రాసింగ్ రోడ్డు, అండర్ బ్రిడ్జిని మూసివేసి నూతన 80 అడుగులరోడ్డు అండర్ బ్రిడ్జి వాడుకలోనికి లేపబడును.

2 సుధచాల (రిజిస్టరు)

మద్రాసు, సరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 నేలనుండి చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మకము. సీసా 1 కి రు 1-0-0. 185. డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

గ్రంథములు

1. మరాఠు మరీఫ్ (తెనుగు) 4 0 0
2. ఆశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపాధ్యతము) 2 0 0
3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో 1 0 0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రభాసామి ప్రభుత్వము 0 12 0
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కథ, ఐతరేయ) చక్కని తెనుగు పద్యములు 0 6 0

వంయువారు :- 159 సాధనబుక్కు డిపో, అనంతపురము

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పనివాంఠనం

మద్రాసు శాఖయొక్క కార్యాలయము తెరవబడుట

30-5-29 తేది సాయంకాలమున వి. పి. హాలు వెనుక నున్న స్థలమున రైల్వే పనివాంఠన సమావేశము, శ్రీయుత కే. ఎం. వెంకటరామయ్యగారి యధ్యక్షతన జరిగెను. -

ప్రారంభమున శ్రీయుత కే. ఎం. హా పతిగా రుపన్యసించుచు, రైల్వే పనివాంఠన పడుచున్న పెక్కు కష్టములకొన్ని ముచ్చటించిరి. మధ్యతరగతికి చెందిన నా రందరును, అనగా నువ్వులు మున్నగువారు గూడ, కార్మికసంఘములలో అధికసంఖ్యాకులుగా చేరి, కార్మికోద్యమమునకు అధికబలము చేకూర్చుననెనెను నుడివిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత పి. ఆర్. కృష్ణయ్యారీత్యగారు దుపన్యసించుచు లేచు రాయలు కమిషను నియామక కార్మికులకు ఆశాభంగకరముగా నున్నను, దివాను చునులూలు, ఎస్. ఎం. జోషీ గార్లు వంటి కార్మికనాయకులు కమిషనులో చేరియుండుట, కొంత ఆశ కెడమిచ్చుచున్నదనియు, కాబట్టి కమిషనుతో సహకారమునకును కార్మిక సంఘమునకు, లాభకరమనియు నుడివిరి.

పిమ్మట శ్రీయుతులు ఆర్. ఎస్. కృష్ణయ్యారు, తిరునాళు క్కరసు ముదలియారు గార్లు గూడ ఉపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట సంఘకార్యవర్గీయరు సయ్యనుమాధుగారు పనివాంఠనకష్టములకొన్ని కొంతవరకు మాటలాడినతరువాత సభాసంతరమున మద్రాసు సంఘముయొక్క కార్యాలయము మింటుబీది, నెం 518, గృహముందు తెరవబడునని సభ్యులకు తెలియజేయుచు, సభ్యులందరును సదరు వుత్సవమునకు హాజరు కావలసినదిగా గోరిరి.

పరిసరము ముగింపబడినపిమ్మట మింటుబీది నెం 518 గృహముందు మద్రాసు శాఖాసంఘ కార్యాలయముయొక్క ప్రారంభోత్సవము జరుపబడెను. సంస్కృత, తమిళ, ఉర్దూ భాషలలో దైవ ప్రార్థనలతో ఉత్సవము ప్రారంభింపబడెను. పెంట్లలు యూనియనుయొక్క కోశాధిపతియగు శ్రీయుత ఎస్. గోవిందరాజులు నాయకుగారు ఉత్సవమును ప్రారంభించుచు సంఘముయొక్క పూర్వ చారిత్రమునంతయు ముచ్చటించిరి. శ్రీయుతులు శ్రీనివాసులు, గోవిందరాజులు, రత్న సభాపతి, గార్లుగూడ ఉపన్యసించిన తరువాత అల్పాహారములు సభ్యులందరకు పంచిపెట్టబడి, ఉత్సవము ముగింపబడెను.

సాత్ ఇంగ్లీషు లిబరల్ ఫెడరేషన్ బ్రాంచి, తెనాలి.

దీని శాఖయొక్క తేనాలిపట్టణమున స్థాపించబడినది. ఇప్పటికి 60 ఎంబెడమెంటు చేరినారు. ఇంకను చేర వలసినవారిని పెక్కురున్నారు. శ్రీయుత సోదర్య భవనములో శ్రీయుత కెంపుర్రాగారి అధ్యక్షతన 31-5-29 నాడు సాయంకాలము సమావేశమైరి. సభకు ప్రేమకులు బహుమందిచ్చిరి. తేనాలి చైర్మన్ శ్రీయుత త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి (బారిష్టరుగారు) సంఘావళ్యకత గొప్ప మురుదుపురుషుగా ముచ్చటించిరి. తదుపరి శ్రీయుత పద్మమాడి కోటయ్య, బి.ఎ.వి.యార్. శ్రీమంజుల బుల్లయ్యగారు (మ్యునిసిపల్ కాన్సిల్) జేశసాభాగ్యమునకై అభిప్రాయభేదములను విడనాకి ఒకసంఘమును పెంపొందించ జేసి సంఘమునిమిత్తము పాటుపడవలసినదిగా సభ్యులను హెచ్చరించిరి. కార్యనిర్వహణలకై యొకసంఘమును భాగ్యకుల అంత్యోపన్యాసముతో ముగింపబడెను. ఈసంఘమునకు సభ్యులనుచేర్చుటకు తాలూకాలో ప్రచారముచేయవలసి నిశ్చయింపబడెను.

ఈ దినమునకు సంఘాధ్యక్షియులుగా నెన్నుకొనబడిరి:-

- 1. రాక్షర - బిల్లెక్కిగారు M. B. ch. B (India) పనిచేయు.
- 2. సహాయ కోటయ్యనాయకుగారు B. A. B. L. (Advocate)
- 3. తాకిపర్తి సోదరముగారు M. councillor, జాయింట్ సెక్రటరీలు.

కార్యనిర్వహణ సంఘసభ్యులను కూడ యెన్నుకొనిరి. (ఒకవిలేఖరి)

బెంగాలు సేవనలు బ్యాంకి

అడిటరు డైరెక్టరులపై కుట్రనేరము మోపబడుట

కలకత్తా, జూన్ 1:- బెంగాలు సేవనలు బ్యాంకి దివాలా తీయటచే లిక్విడేటరులు నియమింపబడిరి. లిక్విడేటరులు లెక్కలను పరిశీలించ కడచిన నాలుగు సంవత్సరములనుండి డైరెక్టరులు అడిటరులు తప్పులెక్కలను ప్రకటించుచు బ్యాంకి వ్యాపకములు త్రిప్పికరముగ నున్నదని వాటాదారులను మోసపుచ్చుచుండిరని తేలెను. ఈవిషయములను లిక్విడేటరులు ప్రాకోర్టువారికి తెలిపిరి. డైరెక్టరులలో ఒకరగు చక్రవర్తిగారికి పిచ్చి పట్టియుండెను. మిగిలిన ఇరువురు (లహరి, బెనర్జి గార్లు) బెంగాలు లిక్వికాటనుమిల్లు కేసు సందర్భమున శిక్షింపబడిరి. అందుచే వీరిపై కేసు పెట్టినను లాభముండదని న్యాయమూర్తి గారు నూచించిరి. అయినను వాటాదారుల కందరికి ఆవివరములు తెలుపవలయుననియు వారిలో ఎవరైనను ఖర్చులను భరించి కేసు చేసిన కేసు రుజువుచేయుటకు లిక్విడేటరులు తోడ్పడవలయుననియు ప్రాకోర్టు న్యాయమూర్తి గారు అభిప్రాయ మొనగిరి. అంతేకాక వివరములను పోలీసు డి పార్టు మెంటునకు తెలిపిన ఇష్టమైనచో పోలీసు వారే కేసు చేయవచ్చుననిచెప్పిరి. లిక్విడేటరులు వాటినువారికి వివరములు తెలుపగ పోలీసు కమిషనురుగారు అడిటరు డేవిస్ గారినిరాదను. డైరెక్టరులు డెల్టా లహరి గారినిరాదను తప్పులెక్కలను ప్రకటించి వాటాదారులను మోసగించిరని కరముమోపబడెను. డేవిసుగారు అరెస్టుచేయబడిరి. 5000 రూపాయల జామీనుపై వీరిని విడుదల చేయబడిరి. మిగిలిన యిరువురు బెంగాలు లిక్వికాటను మిల్లుకేసు సందర్భమున కారాగృహములందున్నారు. కేసువిచారణ 11 వ తేది తి నాయదా జేయబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మద్రాసు అందు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

మద్రాసు, రాయపురం, పెరంబూర్ లందు పై కంపెనీవారి వివిధ ఆఫీసులనుండి చిత్తు కాకిములు రాయపురం ప్రెస్ ఆఫీసునుండి సరుకుబడిన చిన్న కార్డు బోర్డు ముక్కలు జల్లి కాకిములు పనికిరాని ఫారములను కొని కొంపోవుటకు 1-7-1929 తేది నుండి ఒక సం॥ రము వరకు టెండర్లు మద్రాసు అండ్ సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ పార్క్ లాను ఏజెంటుగారిచే 14-6-1929 తేది భుక్తవారం యద్యహ్నం ౧0:00 గల వరకు తీసికొనబడును.

టెండరు ఫారములు వేస్తుపేపరు వివరములు రు 1/- చెల్లించిన యం. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీ, కంట్లోరు ఆఫ్ ట్రాక్స్, పెరంబూరు వారిద్దరుండి సొందవచ్చును. ఈడబ్బు తిరిగి వాపసు యిచ్చబడదు. టెండరు ఫారములు వి. పి. మూలకముగా పంపబడదు.

వేస్తుపేపరు కొని తొలగించుటకు టెండరుని కవరుని ఏ తినించి స్టేబు కవరులలో సంచనలెను. ఈడబ్బు టెండరు ఫారముతో కూడ పంపబడును.

(సం) పి. సి. టర్నర్, కంట్లోరు ఆఫ్ ట్రాక్స్

సిల్క్ ఖద్దరు

తక్ వేస్తు సిల్క్ నూటింగులు నాణ్యమైనవి. చౌకధరలో సొందవచ్చును. ఉత్తరము బాగుగానుండును. అందమైన పగులు పచ్చరంగుగా, తేలును.

7 గజములు X 27 అం. 1 నూట్, 2 కోట్లకు సరిపోవును. ధర రు 6/2 హామ్మఖద్దరు ఉచితము నచ్చనియెడల సొమ్ము వాపసుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయుడు.

Jagannath Chanan Ram, Choura Bazaar, Ludhiana, Upper India.

మీరటు కేసు విచారణ

12 వ తేదీన తప్పక ప్రారంభమగును.

పండిత నెహ్రూగారు ముద్దాయిలను జూడవచ్చుట

మీరటు, జూన్ 2:- మిల్నరు మైటుగారు మీరటు కుట్ర కేసు విచారణాధికారమును మొన్నటినుండి గైకొనిరి. లాంగు ఫర్లు జేమ్సు ప్రాసిక్యూషను వకీలు సిద్ధముగ లేనందున కేసు 12 వ తేదీవరకు ప్రారంభింపబడజాల దనిరి. పత్రికా ప్రతినిధులకు అన్ని సౌకర్యములు చేయబడు ననిరి.

నిన్ను నైటుగారు ముద్దాయిలను కోర్టుకు రప్పించి 12 వ తేదీవరకు రిమాండు ఉత్తరు వొసంగిరి.

ముద్దాయిలలో నొకరు శాసనసభ్యులగు ధర్మ వీరశింగు గారు తాను శాసనసభకు బోవుట కనుజ్ఞ నీయవలెనని కోరిరి! కేసు ఆనాడే ప్రారంభము కాగలదు కావున అనుమతింపజాలనని మేజిస్ట్రేటుగారు డెలుషగ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పెట్టెను. వారు న్యాయాధికారి, తీర్పునకు విరుద్ధముగ పోజాలనునిరి.

హోపిల్లూరు మేజిస్ట్రేటుగారు క్షి. విధించిన మైగులు గారిని ప్రత్యేక తరగతి వై దిగ నెంచవలెనని ఉత్తరువు జేసియున్నను సామాన్య వై దిగనే జూచుచున్నారని తెలియుచున్నది.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రతివాదుల సందక్షణవిషయమున ఏర్పాటులను జూచుటకుగాను 2 వ తేదీన మీరటు వత్తురు. ఆసాయంకాలము బహిరంగసభలో నుపన్యసించుటకు ముద్దాయిలను జైలులలో బోయి జూచురు.

వంగరాష్ట్రమునుండి లేబడిన మీరటు వై దిల తరపున వాదించుటకు కె. డి. చక్రవర్తిగారు కలకత్తా బారిష్టరు, నియమింపబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సంఘసంస్కరణ అంతు

కోర్టువారు ఇంజంక్షను ఉత్తరువు నొసగుట

అహమదాబాదు, మే 31:- ఉదీచ్చ బ్రాహ్మణసంఘము నకు చేరిన భాయిప్రసాదు అనునతడు తనబంధువు మరణసందర్భమున ఉదీచ్చబ్రాహ్మణులకు మాత్రమే విదొసగ నుద్దేశించెను. కాని అహమదాబాదు నందలి ఉదీచ్చబ్రాహ్మణ యువజనసంఘపు అధ్యక్షుడు హరిలాలు నారాయణశంకరాచార్యుగారు ఈవిధమున ఆశీషించుచు కేవలము ఉదీచ్చబ్రాహ్మణులకే కాక అన్ని బ్రాహ్మణులకీ విదొసగవలయునని కోరిరి. ఇంజులకు ఆసంఘమునందలి పూర్వాచార పరాయణులు అంగీకరింపలేదు. అందుపై యువజనసంఘపు అధ్యక్షుడు ఏకటింగ ప్రారంభించి ఆవిధమునకు ఎవ్వరు హాజరైనది ఇతరులను ప్రోత్సహించిరి. అందుపై సంఘపు పెద్దలు నిన్ను సాయంకాలము సమావేశమై యువజనసంఘపు అధ్యక్షుడగు హరిలాలుగారిని ఆంధ్ర పెట్టిరి. నేటిదినము హరిలాలుగారు బిల్లాకోర్టులో పేటిషను పెట్టుకొనిరి. సంఘములు తన్ను ఆహ్వానింపవలెనని యందును జరుపగూడదని ఇంజంక్షను ఉత్తరువు యిచ్చవలయునని పిల్ కోర్టువారిని కోరిరి. బిల్లాజిజ్జీ విచారణనలిపి ఈ క్రిందివిధమున తీర్పుజెప్పిరి:- సంఘమునకు చెందినవారందరు చేసిన ఈ ఆంక్షను ఆమోదింపలేదు వాది, యువజనసంఘపు న్యాయవాది. మినిష్టరు కొన్నియు. ప్రశంసనీయురు సోచేయుచున్నాడు. గిట్టనివారు కొందరు యిచ్చినపై కనీసతీర్పుకొనవలయు సమక్షభేదముతో యిట్లుచెప్పిరి. తన నిర్దోషత్వమును బుజువుజేసికొనుటకుగూడ వారికి అవకాశ మివ్వబడలేదు. వారికి అనూనము, యిబ్బంది కలుగజేయుటకై పీరిటజేసిరి. అందుచే యిచ్చిన ఆహ్వానింపవలెనని గ్రామపెద్దలు విందు జరుపగూడదని ఇంజంక్షను ఉత్తరువు యిచ్చుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

ముఖ్యమగు మూడు ప్రాచీనవైద్యగ్రంథములు:-

- 1. శరభరాజీయము:- బసవరాజీయమునం టి డి. సులభయోగములు కలవు. 340 పేజీలు, క్యాల్కోటైండు నెల రు. 2/
- 2. చారుచర్య:- అశోగ్యవిధులను బోధించును. 0-6-0
- 3. కూటముద్గరము:- త్రిశోప శస్త్ర వై చా రము. 8-97 0-4-0

ఆర్.వైద్యగ్రంథమాల, ముక్త్యుల (కృష్ణా)

మద్రాసు పార్లమెంటరీకమిటీ నివేదిక సంగ్రహము

కావేరి పంచాయితీబోర్డువారి విచారణ

(ఉదకమండలము తంలివార్త)

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, పేరి:—పైరునుకమిషనువారికి తోడ్పడ మద్రాసు శాసనసభవారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘము వారు తమ నివేదికను తయారుచేసియున్నారు. ఉపసంఘ సభ్యులందరు ఈ నివేదికపై సంశయములు చేసియున్నారు. రాబోవు శాసనసభాసమావేశమున ఈనివేదిక చర్చకు లేబడును. ఈ నివేదికయందలి సూచనలను శాసనసభవారు ఆమోదించిన పిమ్మట నివేదిక పైరునుకమిషనువారికి పంపబడును.

మద్రాసురాష్ట్రమునకు సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మివ్వబడవలయునని మీరు సూచించియున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమున నేన, విదేశాంగశాఖవారు, సంస్థానాధీశుల వ్యవహారములు తప్ప, విజిలెంట్ విషయములన్నిటియందును ప్రభుత్వము వారు శాసనసభలకు బాధ్యులైయుండవలెను. నిర్ణీతకాలములో డొమినియను హోదా క్రమక్రమముగ ఏర్పడునట్లు స్కీమును తయారుచేయవలెను. నేనలో భారతీయులసంఖ్యను క్రమముగ అధికము చేయవలెను. వోటరుల అర్హతలను తగ్గించి వోటరుల సంఖ్యను అధికముగ చేయు విషయమై పిరెట్టి సూచన గావించలేదు. ఈవిషయమై శాసనసభవారు నిర్ణయమొసంగవలయునని అభిప్రాయమొనగిరి. 7 మంది మంత్రులు లండనుననియు, ఒక్కొక్క నియోజకవర్గము ఒకప్రతినిధిని ఎన్నుకొనునట్లు నియోజకవర్గములను విభజించవలయుననియు, ప్రస్తుత మన్న ప్రత్యేకనియోజకవర్గములన్నియు అట్లే యుండవలయుననియు శాసనసభల కాలపరిమితి చూడుసంస్కరములుకాక 5 సంవత్సరములకు నుండవలయుననియు మీరు సూచించుచున్నారు. పెద్దలసభ యుండుటనల్ల కొన్ని నష్టములున్నను లాభములే అధికముగ నుండునని తోచుటచే మీరు రాష్ట్రములందు పెద్దలసభను ఏర్పరుపవలయునని సూచించుచున్నారు. రాష్ట్రమునకుసంబంధించిన సర్వీసులన్నియు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముకింద నుండవలయును. క్రైస్తవులకు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గములుండవలెను. అధ్యక్షులకు 50 ఏ. పి. పాత్రో కార్యదర్శి యిస్. వి. రామమూర్తిగార్ల సేవ ప్రశంసింపబడినది.

కావేరి నీటితగాదా

కావేరి నీటివిషయమై ఏర్పడిన తగాదాను పరిష్కరించుటకు నియమింపబడిన పంచాయితీబోర్డునందలి మద్రాసు మైసూరుప్రభుత్వ ప్రతినిధుల హోదావిషయమై ఉభయపక్షములవారు రాజీ కుదుర్చుకొనిరి. ఉభయపక్షముల ప్రతినిధులు

అసెంబులకు నుండవలయుననియు, అధ్యక్షుడగు న్యాయమూర్తి పేజ్ గారు మధ్యవర్తిగ నుండవలయుననియు అంగీకరింపబడినది. మద్రాసుప్రభుత్వమునకు ఎంతసేర చేరవలయును, మైసూరు ప్రభుత్వమునకు ఎంతసేర చేరవలయును అనువిషయమై తగాదా ఏర్పడినది. 1924 సంవత్సరపు ఎన్నిమెంటు ననుసరించి 1917 మొదలు 1926 వరకు పదిసంవత్సరముల దామాషాపుచ్చుకొని ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలసియున్నది. కాని, 1924, 25, 26 సంవత్సరములలో ఐదవల వచ్చుటచే దామాషాను నిర్ణయించునప్పుడు ఈ చూడుసంవత్సరములను పదిలేవేయవలయునని, మైసూరు ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. న్యాయమూర్తి పేజ్ గారు కృష్ణగిరి ఆనకట్టను వెళ్లి స్వయముగ అన్ని చూచినచేదరని తెలియుచున్నది.

సెంట్రలు మెడికలుకౌన్సిలు

సెంట్రలు మెడికలుకౌన్సిలును ఏర్పరచుటకై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకన్నిటికిని ఇండియాప్రభుత్వమువారు సర్దుకొని పంపియుండిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు ఈ విషయమై భిన్నాభిప్రాయములను తెలిపియుండుటచే ఆంగ్లశాఖ మంత్రుల సమావేశమును ఢిల్లీలో జూలై 8 నుండి జరుగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఆంగ్లశాఖమంత్రి గౌ. యస్. ముత్తయ్యమొదలిగారు ఈ సందర్భమున ఢిల్లీకి వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. (తంలివార్త)

చింతామణిగారు వైసరాయి

చర్యను ఖండించుట

జిన్నా, జయకర్ గారల కారణములు నిస్సారములు పూనా, జూన్ 1:—పూనా డక్కన్ సభవారి యావ్యవమున నిప్పటికి దయచేసిన శ్రీయుతు పి. వై. చింతామణిగారు రెండోరోజులుండిరి. గురువారమునాడు వారు రైలుపై వనులో దిగగానే చాలాసంది లిబరలుపక్షమువారు వారి నావ్యవించిరి. ఆనాడు సాయంత్రమే డక్కన్ సభవారి ఈ జమాన్యమున చాలాక మహాభయం గుప్పెట్టించిరి. బి. యస్. కామత్ గారధ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసమునందు చింతామణిగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించియు, మైసూర్ సభకు బహిష్కరమునుగూర్చియు వివరించిరి.

భారత రాజకీయవిచారణ

ముందు జరుగవలసిన భారత రాజకీయ విచారణగూర్చి లిబరల్ పార్టీయొక్క అభిప్రాయమును అధ్యక్షుడగుగా తమపార్టీ అవిషయమై విచారింపలేదని వారు చెప్పిరి. ప్రస్తుత రాజకీయములను గురించి తమ అభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయు హక్కును నియోజకవర్గమునకు లేకుండ చేయు రాజప్రతినిధి చర్యను చింతామణిగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి.

డించిరి. ఆంగ్ల దేశములో పార్లమెంటు జీవితమును నియమించుటకు రాజకుగాని, మంత్రాగమునకుగాని హక్కులేదు. ఇచ్చట వైసరాయి కా యధికారము గలదు. దాని వరకు దుర్వినియోగము చేయుచున్నాడు.

జిన్నా జయకర్ గార్ల వివరీతచర్య

జిన్నా, జయకర్ వంటి జాతీయవాదులు వైసరాయి చర్యను సమర్థించుట మిక్కిలి విపరీతము. రాజప్రతినిధి చర్యను సమర్థించుచు జయకర్ గారు చూపిన కారణములు నాకు దుర్గాప్రాయములుగాను, అసంపృక్తికరముగాను ఉన్నవి. విజ్ఞీకమిషను సుగూర్చి ముచ్చటించుచు చింతామణిగారు కబర్ డిగ్ అవామ్మ దుగారి నియామకమును ఖండించిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సహకారసమ్మేళనము

16-6-29 వ తేదీని "జెజవాడలో" పగలు 8 గంటలు నుంచి శ్రీరామరెహమాన గ్రంథాలయభవనమున ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనముయొక్క మహాజనసభ జరుగును.

చర్చనీకాంక్షములు:—

1) 19-6-29 వ తేదీని రాజీనామా లిచ్చిన 11 గరు డైరెక్టరులు గాక తక్కిన 4 గరు డైరెక్టర్ల రాజీనామాలను గురించి, (2) క్రొత్త డైరెక్టర్ల ఎన్నికలు; (3) కార్యస్థానము మార్పు అనగా అందునుగూర్చిన 2 వ నిబంధనసవరణ. మహాజనసభ అయిన వెంటనే సదరు తీర్మానము ప్రకారము క్రొత్త డైరెక్టర్ల సమావేశము, అందు కార్యనిర్వాహకవర్గము సంపాదకీయవర్గము ఆర్థికసంఘము ప్రచారకవర్గము వగైరా ఎన్నికలు జరుగును.

అయ్యోకి వెంకటరమణయ్య.

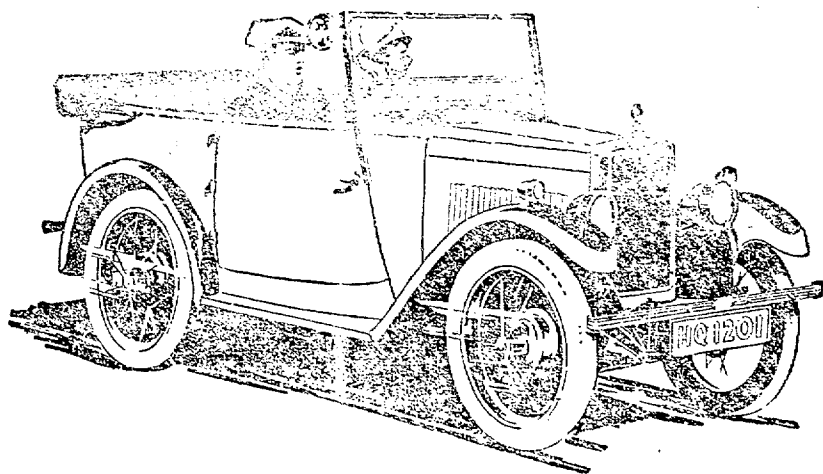
వరా:—ఆయాసభ్యులు బాకీయన్న భాగవతము నవైరాలు 16-6-29 నాడు జరుగవోవు మహాజనసభ లోపుగా డిల్లీకివెయడం వారుగూడ అందు పాల్గొనవచ్చును. ఆయాసంఘములు తమ తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని అట్లు ఎన్నుకొనిన వారు మహాజనసభాత్మీయులను సకల్పముగూడ ఆలోచుగ నాకు ఆందజేయ లసి యుండును. ఇదివరలో పంపిన చారుగూడ పంపవలసియుండును.

జబాబుగ్రాయుటకు చిరునామా:—అయ్యోకి వెంకటరమణయ్య, మెంబర్ ఇన్ ఛార్జ్ ఆఫ్ ది ఆఫీస్ ఆఫ్ ఆంధ్ర సహకార సమ్మేళనము, గువ్వూరి వీరభద్రరావుగారి యింట్లో, కి. భద్రవరం, జిల్లాపాండ్రపాము తూ. గోదావరిజిల్లా.

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రి, పండిత

హృదయనాథకుంజ్రాగార్లు

బొంబాయి, జూన్ 2:— గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పండిత హృదయనాథకుంజ్రాగారును బొంబాయికి వచ్చుటకు జూన్ 12 వ తేదీని ప్రయాణ మొనర్చెదరని ఇండియన్ డైలీమెయిన్ టు మొంబాయి విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

4 స్థానములు

సౌభ్యము గాగలదు

గాలను 1 కి 45 మైళ్లు చొప్పునను

గంట 1 కి 55 మైళ్లు చొప్పునను

ప్రయాణ మొనర్చును.

మోరిస్ మైనర్
ప్రధాన రేపుస్థానములందు
ధర వ్య ౩,395

కుటుంబోయోగమునకు తుదకు తగినదియు, పెద్దదైనట్టియు, దృఢమైనదియునైన "బేబి" కారిచ్చటగలదు! గుట్టయంద ఇది ఉల్లాసముగా ప్రయాణముచేయును. మితస్వయమునకు అత్యుత్తమైన పేరుగాంచింది! దీనిని గురించి మీరు నుకాణాదారుని అడుగడుగడు!

అడ్వర్సన్ అందుకోలిమిటెడ్., మద్రాసు, కల్కికోట.

MORRIS MINOR

గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల రీసెటిల్మెంటు

ఆర్థిక విచారణ సంఘము

ఇందుతో జతపరచిన ప్రశ్నావళి సమాధాన

మిచ్చుటలో రయితులు గమనించదగిన

కొన్ని విషయములు.

1. విచారణ సంఘమువారి ప్రశ్నలకు తబిస్తిలుగా జవాబులు చెప్పుటకు పూర్వము మీరు గత సంవత్సరము తాలూకా రాబడిఖర్చు పూర్తిగా పరిశీలించుకొనవలెను.

2. నిజమైన సాక్ష్యము మాత్రమే ఉపయోగము కాగలదు.

3. గత 10 సంవత్సరములలో మీరు తబిస్తించిన కష్టములు, కలిగిన ఆపత్తులనుగూర్చి తెలియజేయవలెను.

4. గత ముప్పది సంవత్సరములందలి మీ కుటుంబ చారిత్రక కష్ట ప్రముగా వ్రాయవలెను. (ఆనగా కుటుంబజనసంఖ్యలో పెద్దది, మొదటికుటుంబము, దరిమిలము ఎన్ని ప్రత్యేక స్వయం ప్ర కుటుంబములకింద విడిపోయినది, అమ్మనభూమి, కొన్న భూమి, ఏర్పరుపబడిన కొత్త సౌకర్యములు మరమ్మతులు పన్నెండా, తబిస్తించిన నష్టములు విఫలములు, దీర్చిన, లేక, చేసిన ఋణములు, నిల్వచేసినధనము, లేక పాడుచేసిన ద్రవ్యము, కోర్టు వ్యాజ్యములు వగయిరా కేసులు యెన్ని? వాటినిమిత్తమై ఖర్చుపడిన ద్రవ్యము మొదలగునవి)

5. కుటుంబ విభాగములపై ఎన్ని పోలములు చిల్లరి పంపులకింద భాగింపబడినవో తెలియజేయవలెను.

6. మీకుకుటుంబ ఆదాయవ్యయపట్టిక న ము ద గ న ది వ్రాయవలెను.

7. నూ ప్రశ్నలకు మీరు జవాబులుగా ఇచ్చే సంచాయి షీకి మద్దతుగా మీరవద్ద యేమైన వ్రాత మాలమయిన ఆధార ముండే యెడల అది మీసంచాయిషీలతో జతపర్చి పంపుట కమిటీవారు చదివినప్పుడు అట్టి వ్రాతమాలమయిన తిరిగి పంపె నము. పాతరు వాటికల లెక్కలు, కూలీలెక్కలు, గృహ జమాఖర్చులెక్కలు మొదలయినవి కమిటీకి చాలా పుష్కరించును.

మీసమాధానములను, ఆయా ప్రశ్నల కెదురుగానున్న ఖాళీలందులందు వివరముగా పూర్తిచేసి పంపప్రార్థితులు.

కార్యదర్శి శిశుబ్రహ్మణ్యం ఆర్థికవిచారణ సంఘకార్యస్థానము, రాజమండ్రి.

ప్రశ్నావళి ప్రథమ ప్రకరణం.

ప్రత్యేకరైతువారి సంచాయిషీ.

1 రైతుగారు 2 గ్రామము 3 తాలూకా 4 నేద్యము చేసిన భూమియెంత? 5 అందు స్వంతభూమి యెంత? 6 ఇతరులకు అమరకం చేసిన భూమి యెంత? 7 ఇతరులనుండి మక్తాకుచ్చుకొన్న భూమి యెంత? అందువలన రాబడియెంత? 8 భూమిలో భాగముల సంఖ్య యెంత? 9 కుటుంబములో పనిచేసేవారి సంఖ్య యెంత? ఇతరుల సంఖ్యయెంత? మొత్తంసంఖ్యయెంత? 10 వ్యవసాయ పశువులు యెన్ని? వాటికిమృతు యెంత? 11 గొర్రెలు, మేకలు, కోళ్లు, యెన్నియున్నవి? వాటి విలువ యెంత?

6. మేకలు, గొర్రెలు, పెంట, కోళ్లు పండులు వగయిరాలవల్ల రాబడి ఎంత? పశువుల అమ్మకంవల్ల రాబడి ఎంత?

7. వ్యాపారములు వుండేయడల వాటివల్ల రాబడి ఎంత?

8. అమరకంచేసిన లేక పుచ్చుకొన్న భూములవల్ల వచ్చిన రాబడియెంత?

9. నెయ్యి, పాలు, పెరుగు, పిడకలు, అమ్మకంవల్ల రాబడి యెంత?

10. ఇతరులకు పనిచేసి కెట్టినందువల్ల వచ్చిన రాబడి ఎంత?

11. అమ్మిన గడ్డి, పశువులవలన వచ్చిన రాబడి ఎంత?

12. బళ్ళబాడుగలవల్ల వచ్చిన రాబడి యెంత?

13. ఇతరపాపశులవల్ల (హతీవగైరా) రాబడి యెంత?

14. పోలములోనున్న చెట్లవమ్మటవలన వచ్చు ఆదాయముయెంత?

12. వ్యవసాయ పరికరముల వాగళ్ళు బండ్లు, గొట్టులు వగైరా కిమ్మకు యెంత?

13. కోతము, వాములవొడ్డి కాపురపుయిల్లు వీటిఖరీదు ఎంత?

14. ఉన్న నగల కిమ్మకు మొత్తం

15. ఉన్న ఖర్చీ చదు అనగా కుర్చీలు, పేజాలు, బల్లలు వగయిరా సామానుల విలువ ఎంత?

16. మొత్తం నివిధరూపములయిన ఆస్తుల కిమ్మకు ఎంత?

రెండవ ప్రకరణం

- 1. పోలముల సంఖ్య ఎంత? వాటి పరిమితులు ఏమి?
2. చేసిన పైర్లు ఏమి? ఏది యెంత విస్తీర్ణము?
3. ప్రతిసంవత్సరముయొక్క పంటపరిమితి ఎంత? గ్రామ పరలనుబట్టి ఆయాపంటల కిమ్మకు ఎంత?
4. ఫలించిన చొప్పు కనవు పంటచెరుకు వగయిరా ఎంత? వాటి కిమ్మకు ఎంత?
5. పశువులను అద్దెకు యిచ్చుటవల్ల వచ్చిన సొమ్ము యెంత?

15. నేత నేయుటవలన నూలువడుకుటవలన వచ్చిన ఆదాయము ఎంత?

16. 1928 వ మార్చి 31 వ తేదీతో అంత్యమయ్యే సంవత్సరమునకు మొత్తం రాబడి ఎంత?

ప్రశ్నావళి మూడవ ప్రకరణం

వ్యవసాయపు ఖర్చులు

ఈ క్రింద వివరించిన అన్ని తరగతుల పనులకు అయిన గత సంవత్సరపు అనగా 1928 సం॥ 1 వ ఏప్రిలు మొ॥, 1929 వ మార్చి 31 వరకు వ్యయములు ధాన్యరూపకముగా అయినను ధనరూపకముగా అయినను సరే వివరముగా వ్రాయవలెను.

1. ప్రతిసంటకు యాదినన పనుల నిమిత్తమై అయిన ఖర్చులు తెల్ల తిరగవేయుట పెంటలొంటులు, విత్తనములపనికి ఊచ్చులు కోయుట కుప్పవేయుట నూర్చుట గింజలు బండిమీద తొలుట చొప్పగడ్డి వగైరా కుప్పవేయుట వగైరాలపై పెట్టబడినఖర్చు వివరములు తెల్పుడు.

(ఎ) పెరిపంటను గూర్చిన ఖర్చులు

- 2. బోదె కాల్యముల మరమ్మతులు 3. ఆకుమళ్ళు తయారు చేయుటకు ఖర్చు 4. ఎరువులకు ఖర్చు 5. విత్తనములకుఖర్చు 6. ఆకుమళ్ళు తెచ్చుటకు అయినఖర్చు 7. విత్తనములు (కట్టుటకు) ఏరుటకు అయినఖర్చు 8. దుమ్ముటకు 9. ఆకుమళ్ళకు ఎరువుఖర్చు 10. ఎరువులు తోలినందుకు ఖర్చు 11. పొంపనికి దమ్ముకు 12. ఊచ్చుఖర్చు 13. కలుపు తీయుటకు 14. కోతవారి 15. కుప్ప వేసినందుకు ఖర్చులు 16. కుప్పనూర్చినందుకు 17. గడ్డివాము వేసినందుకు 18. పశువులచావిళ్ళ మరమ్మతు 19. ఇతర ఖర్చులు.

(బి)

- 20. దుమ్ముట వగైరా పశువులు చేయుపనులకు (దుమ్ము చెల్లించినవో.)
21. పశువులకు పుల్లరులకు అయినఖర్చులు.
22. పోలమీద పనిచేసిన నౌకర్లు మామూళ్ళతోహడా వాళ్ళశీతములు.

23 వడ్డీంగి, మాడిగ, వగైరాల మామూళ్ళు.

24 రొక్కరూపకముగా గాని ధాన్యరూపకముగా గాని చెల్లించిన కట్టుబడి (సుక్తా)

25 వ్యవసాయోపకరణములయొక్కయు పశువుల చావడిలేక చావిళ్ళయొక్కయు మరమ్మతులు.

26 పశువులకు తగిన రోగములవల్ల గాని పశువుల చావుల వల్ల గాని గత అయిదు సంవత్సరములలో పచ్చిన నష్టము.

27 ఎంతమంది పాతళ్ళు పవులకావద్ద కలదు. వారికిచ్చు ధాన్యధన రూపకములగు శీతములనువరం.

28 మిగ్రామ ప్రత్యేకవ్యవసాయపద్ధతులవల్ల తగేలు ఖర్చులు (ఉన్నయెడల)

29 ఇతర పంటలమీద కూడ ఇదేవిధముగా అన్ని ఖర్చులు ఉదహరింపవలెను.

జొన్నలు లేక మొక్కజొన్నలు:—నిల్లవరి, రాగులు, పరిగ, పుగాలు, మిరపకాయ, వేరుశనగకాయ, ప్రత్తి, ఆముదము, కంది, నువ్వులు, ఇతర ధాన్యములు.

30 మొత్తం వ్యవసాయఖర్చు.

31 మొత్తం వ్యవసాయరాబడి.

32 ఇచ్చిన శిక్షలు.

33 ఖర్చులన్నీ పోను నిల్విన భూమి నికరాదాయం.

ప్రశ్నావళి నాల్గవ ప్రకరణము

కుటుంబఖర్చులు

1 మీకుకుటుంబములో భోజనమునకు ఉన్న స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు వీరి అండటి సంఖ్య, వయస్సు నపుకర్డున్నవో వివరముగా వ్రాయండి.

2 కుటుంబములో భోజనముచేయు ధాన్యములు రెండు గాని హెచ్చుగాని రకముల ధాన్యము లుపయోగించువో ఏవి, అవి యెంత?

3 కుటుంబమునకు సంవత్సరమునకగు 1 ధాన్యం 2 రాగి 3 జొన్నలు మొదలగువాటి మొత్తం.

4 1 మిరపకాయలు 2 ఉప్పు 3 చింతపండు 4 కూరగాయలు 5 మాంసము 6 పప్పులు 7 సుగంధద్రవ్యములు 8 మట్టి 9 నూనె 10 నెయ్యి యితర భోజనద్రవ్యములకు అనుభర్చు (ఈ పై పదార్థములలో ఏవిగాని అంతగాని, కొంతగాని మిరచి పండించువో వాటివలన వచ్చిన రాబడిని ఉదహరింపవలయును)

5 కిర్యనాయిలు, ఆముదము, కట్టెలు (కొన్నవో) వగైరాల ఖర్చు?

6 సుడలఖర్చు ప్రత్యేకముగా వ్రాయవలెను. మగవారి కెంత? స్త్రీలకెంత? పిల్లలకెంత? మొత్తం గరించుబట్టు సంఖ్య, వాటివలన గల ఉదహరింపవలయును.

7 ప్రమాణములకు, మందులకు, చందాలకు, కుంకుడు కాయ వగైరాలకు, ఇంటిఅద్దెలకు, ఇంటి మరమ్మతులకు, పాగాకు, తంబూలుము, అతిథులకు, సాంవత్సరికములకు, పండుగలకు, పిల్లల మిరాయిలకు, చదివించుటకు, కుండలు, పాత్రలు, గాజెలకు, పిల్లల చదువు వగైరాలకు.

8 మొత్తం కుటుంబము ఖర్చు.

9 సంవత్సరములో ఖర్చులపోను నికరాదాయము.

ప్రశ్నావళి ఐదవ ప్రకరణము

కుటుంబములములు

1 చేసిన అప్పుయెంత, దానిపైవడ్డీయెట్లు?

2 ఎంతమందివద్ద యెంతెంత మొత్తములు ఏయే పద్ధతులపై అప్పుతీసితిరి?

3. అప్పులను చేయుట కేదేకారణములు

4. క్రిందటి 30 లేక 10 వత్సరములందు తీర్చిన అప్పుల మొత్తమెంత?

5. ఇప్పుడున్న అప్పులనెట్లు తీర్చు తెలంతువు?

6. ఒక వేళ ధనము నిల్వయిండువో అదియెంత దానిని వడ్డీకిచ్చితివా? అగుచో ఏవడ్డీ ప్రకారము?

7. ఈ అప్పులేనివో క్రిందటి 10 సంవత్సరములందెంత ధనమును నిల్వచేయ గల్గితిరి?

8. ఆధనము నెట్లు ఉపయోగించితిరి?

9. క్రిందటి 30 సంవత్సరములలో భూమిని కొన్నట్లయిన లేక మరమ్మతు చేసినట్లగుచో లేక దొడ్డుకట్టించినవో కొటములమరమ్మతు చేసినవో పశువులకొన్నవో ఆవివరములు విశదముగా తెల్పుడు

10. క్రిందటి 30లేక 10 సంవత్సరములు జరిగిన వివాహములు లేక చావులు మీద తబిస్తించితిన? వీటివల్ల తగిన ఖర్చులు మొత్తములు

11. 30 సంవత్సరములలో మీకుకుటుంబ చరిత్ర సంగ్రహముగా వ్రాయవలయును.

12. క్రిందటి అయిదు సంవత్సరములలో వ్యవసాయంవల్ల వచ్చిల లాభనష్టముఈ.

ఈప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాసి ఈక్రింది చిరునామాకు పంపండి,

ప్రశ్నెదు. జి. రంగనాయకులు కార్యదర్శి, శిశుబ్రహ్మణ్యం ఆర్థిక విచారణ సంఘము రాజమండ్రి.

కరుణానందనిలయము

మలయాళదేశవాసియు, అభివృద్ధినిధుడు, మంత్రమూర్తియు, శాంతపద్ధతి సమరసాధువును ననుశ్రీసచ్చిదానంద పరబ్రహ్మాంధ్ర కరుణానంద ఆరుగిరిస్వామిలవారు ప్రస్తుతము కోడంబాకం కృష్ణాపురం (లయాలకాలేజీకడకు) లోని గాంధీ వలేశనాయకరుగారి గృహమునకు వెనుకభాగమున నిర్మింపబడియున్న కరుణానందనిలయమున నివసించియున్నారు. పైనిలయములో స్వామిలవారి యాజ్ఞాప్రకారముదయమున పేదలకు గంజి యివ్వబడుచున్నది. సాయంకాలము భగవద్విషయకోపవ్యాసములు, పురాణ కాలక్షేపములు జరుగుచున్నవి భక్తులు శ్రీవారిని దర్శించి యానందింతురుగాక!

(ఒకవిలేఖరి)

కన్యించుటలేదు

నావే నల్లుడు సూరభాల్ల వెంకటరమణారావు అనే కుర్రవాడు నర్సాపురంహైస్కూలులో స్కూలుఫైనల్ పరీక్షకు చదివి రీపజ్జామినేషన్ కొరకువెళ్లి ఆమరునాటి నుండి కనిపించకుండా వెళ్లి నాడు. కుర్రవానివయసు 15 సంవత్సరములు. చామనచాయగలవాడు. క్రాపింగుతల. బద్ధుగా నుండును. గుండ్రనిమొగము. కాకినిక్కరుపద్ధతుతో వెళ్లిపోయినాడు. ఎంతైనా ఇతనిని గుర్తించి నాకు తెలిపిన అనేక వంశములర్పించును.

దశిక రామశాస్త్రి

డి. పి. డబ్బు ఓవర్సీయరు, రాజవాడ.

గజ్జికితైలము

ఈ తైలమును కాలగిడుగులు కావిన గజ్జికితైలము, ఇది గొప్పగా వీరియందు, కత్తల కనికరమును.

ఆమృతాంజనం దుపో, బొంబాయి - మదరాసు

ప్రకటన

అఖిల భారత చర్మా సంఘము

(ఆంధ్రప్రదేశ్) లో పని చేయుటకుగాను

ఒక వ్యవస్థాపక (మానేజరు) ఒక లెక్కదారుడు (అకౌంటెంట్) మఱి నలుగురు సహాయకులు, వస్త్రాలయవ్యవస్థలు (డిప్లొమా మానేజర్లు) అమృతదారులును కావలసి యున్నారు. ఈ యువోగములు వలయునారు, తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి ఈ నెల అనగా జూన్ నెల 15వ తేదీ నాటికి గాని అంతలోపలగాని అందులగున పంపవలెను. ముఖ్యమున అదృష్టానుభవము దరఖాస్తుదారుల వియస్సు, వారభ్యసించిన విద్యాపరిమితి, భిక్షులలో చాలికి గల అనుభవము అందులో ప్రత్యేకముగ తరిలియును అయిన యెడల ఆవిరము లును ప్రాయవలెను. తెలుగు భాషలో వ్యవహరించుటకు తగిన సామర్థ్యము లేనివారు దరఖాస్తులు పంప నవసరము లేదు.

కొండ వెంకటప్పయ్య.

వీరేంటు, అఖిల భారత చర్మా సంఘము, ఆంధ్రప్రదేశ్, గుంటూరు.

బొంబాయిమిల్లుల సమ్మె

15 మిల్లులు మూసివేయబడినవి

బొంబాయి, జూన్ 15:—పిల్లనెల తీతములు బహ్య డా చేయబడిన తోడనే కార్మికులు పనిలోనికిపోవుట మాని వేసిరి. చాలమంది గ్రామాదులకు వెడలిపోవుచున్నారు. మిగిలిన మిల్లులు పనిచేయుచున్నను తగినంతమంది పనినాండ్లు ఏమిల్లు లోను లేరు.

కంగారి యూనియను ఉపాధ్యక్షుడు తొలగింపబడుట కార్మికుల సంఘమును గిర్మి కంగారి యూనియను ఉపాధ్యక్షులను లాస్టీ పెండ్లెగారు కార్మికులకు ప్రతిహేతుముగా డిటెమిల మిల్లుయజమానులతో రాయబారములను జరిపియుండి రను కారణమున ఉపాధ్యక్ష పదవినుండి కార్మికు లందరును ఏక గ్రీవముగా తీర్మానించి తొలగించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కే థ రి న్

గ్రంథకర్త:—శరణు రామస్వామి దొడరి

శామత్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనుబాడ. అంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రసిద్ధమున ఒక కేరమాత చరిత్రము. అందరును చదువక! కుతూహలతో వ్రాయబడినది. ఉన్నత శిక్షణాపాఠశాలలో చూడవలసిన పీఠిక గలదు. ధర 2-4-0.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, మదరాసు.

NOTICE.

మూల్యుడు గ్రామ కాపురస్తురాలు మన్నవ వెంకటప్పయ్యగారి భార్య సుబ్బమ్మను, ఆమె యొక్క ఆల్లుడు ఆవుల అమ్మయ్యగారి పెంపుడు కుమారుడు కోటయ్యగారి కుమారుడు అమ్మయ్య మోసముచేసి నాలుగు తెల్ల కాగితముల పైని వ్రేలి ముద్రలు వేయించుకొని నదరు కాగితములపైన అక్రమముగా ప్రోనోట్లు కల్పన చేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు రూమరువల్ల తెలియుచున్నది. నదరు సుబ్బమ్మ కొడుకు చిన్నమ్మకు వకనోటు పై రు 300/ లున్నా అట్టోట వీరయ్య కుమార్తె శీతమ్మకు వక ప్రోనోట్టుపై షూమారు, రు 975/ లున్నా మాత్రము బాకీలు వున్నది. అందుకు మించి యేవైనా ఆమె వ్రాశినట్లు ప్రోనోట్లు సృష్టించె యెడల వాండ్లు పొందే లాభము లేకపోగా నదరు సుబ్బమ్మ జమపుయావత్తు సిలిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు లోనగుదురని యిందుమూలముగా స్పష్టముగా తెల్పుకునేది.

లక్కరాజు బసవయ్య బి. ఎ. బి. యల్.

(మన్నవ సుబ్బమ్మ తరపు వకీలు, తెనాలి.)

మాన్ సూన్ రోజులలో

వర్షాదిభయములు లేకుండుటకుగాను—

ఫోర్డ్ సెలూన్ మాదిరిలో ప్రయాణమొనర్చుడు

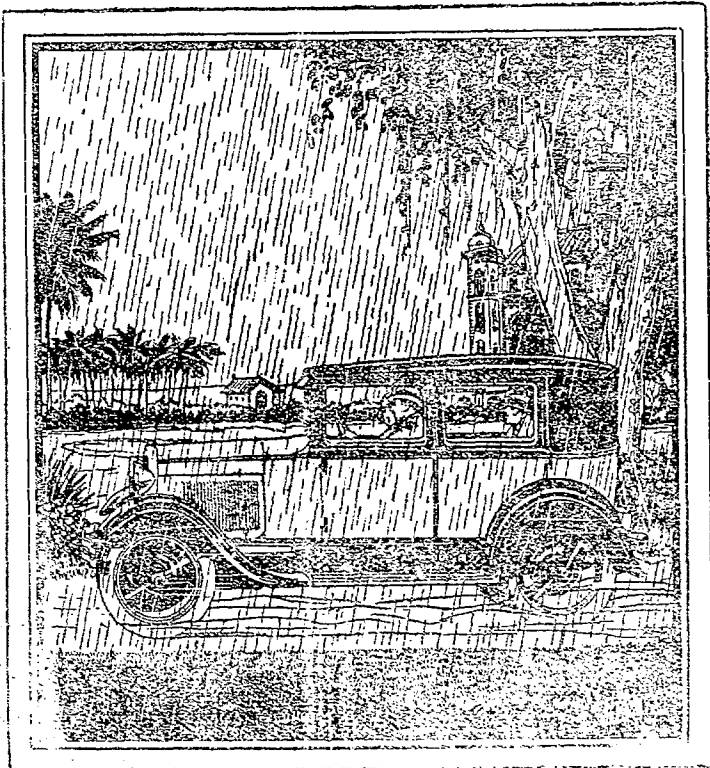
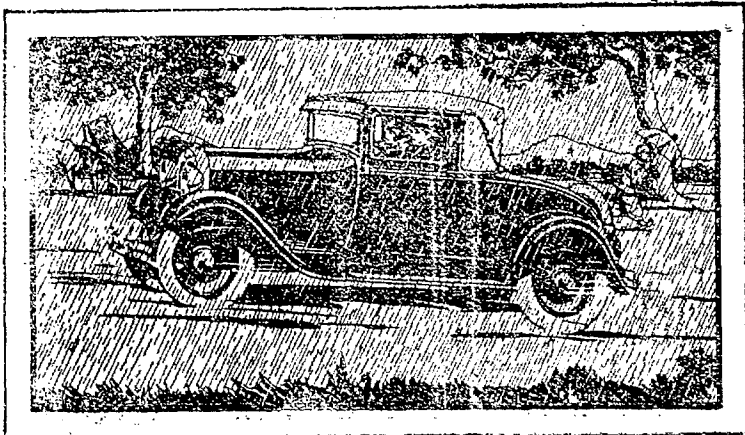
వర్షము లోనికి రాకుండునట్లు చుట్టు మూయబడినది వర్షాకాలములో సౌఖ్యముగా ప్రయాణమొనర్చుటకు సరియైన షెలూన్ మాదిరిలు.

కిటికీలను తీణకాలములో మూయను, తీయను చేయవగును.

చుట్టు మూయకుండ, ప్రక్క తెరలున్న కార్లమాదిరి కాకుండ, సెలూన్ మాదిరిలో గాలి వీచుచున్న దిశను మూసుకొని రెండవవైపున తెరచియుంచవచ్చును.

అటోమాటిక్ విండ్ స్క్రీన్ వైర్ వల్ల డ్రైవర్ గ్లాసు మీద పడిన నీరును తుడిచివేయుటవల్ల డ్రైవరునకు మార్గము చక్కగా కనపడును.

6 బ్రేకులు, డిస్ట్రిబ్యూటర్ తతిమ్యా భాగములన్నియు సిటికీ తడియకుండ లోన నమర్చబడినవి.

మూయబడిన మాదిరిల సౌకర్యములు

వర్షము కురియునప్పుడు సహితము పొడిగాను, శుభ్రముగా నుండును.

కిటికీలను వలసినప్పుడు వెంటవెంటనే తెరచుటకు మూయుటకు వీలుకలదు.

స్వాసంజర్లు సురక్షితముగా స్టీల్ బాడ్ల మధ్య నుండుగలరు. దృష్టిని నల్లిక్కులకు ప్రసవించుటకు వీలగును బాడ్ల వైభాగము పొరలుమీదపొరలుచే తయారొనర్చుటవల్ల ఎండకు, వానకు జడియననవసరములేదు.

ఫోర్డ్ సెలూన్ మాదిరిలో లోన పామానులుంచి బయట తాళమువేసుకొనవచ్చును.

చూచుటకు అందముగా నుండును

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—టెక్స్ అండు కో, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

వారి అనుమతి పొందిన డిల్లర్లు:

గార్డెన్ డిల్లర్స్ (హైదరాబాద్) లిమిటెడ్, విజయవాడ.

ఫోర్డ్ మోటారు కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, బొంబాయి.

కాంగ్రెసుపక్షసభ్యుల ధర్మము

కాంగ్రెసు పక్ష శాసనసభ్యులకు పండిత మోతీ లాల్ నెహ్రూగారు పంపిన లేఖ చాల ముఖ్యమయినది. శాసనసభ్యులుగ నెన్నికొనబడిన వారు ప్రజాప్రతినిధులును, ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొనినవారును అగుటచే, వారు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను గౌరవించి ప్రజలపట్ల తమ ధర్మము నెరవేర్చుట విధి యగుచున్నది. ఇకమీద శాసనసభలకు హాజరు గావలసినది, కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుటచే, ఆ తీర్మానము ననుసరింప వలయునని నెహ్రూగారు కోరుచున్నారు. తీర్మానోద్దేశ్యము శాసనసభలకు బోకుండ నిదురింపుడనిగాదు. ఇందు వలన చేకూరిన వ్యవధిని కాంగ్రెసు కార్యక్రమ నిర్వహణమునకై వినియోగింపవలయునని, తీర్మానము ఎచ్చరించుచున్నది. నెహ్రూగారు సూచించినట్లు, ప్రజాశక్తి శాసనసభలలో గాక, వెలుపలనే పెంపొందు ననుట నిశ్చయము. వెలుపల ప్రజాశక్తి వృద్ధి యగుకొలదియు, శాసనసభలలో గావించు తీర్మానములకు విలువయుండును. రాబోవు మూడు మాసములలోను కాంగ్రెసు నిర్మాణము చురుకుగ జరుగవలయునని, బాంబాయిలో జరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సభ సూచించెను. కాంగ్రెసు సంఘములను నెలకొల్పియు, వీనియందు సభ్యుల సభిక్తముగ జేర్చియు, కాంగ్రెసు ప్రజాప్రతినిధ్య సంస్థయను నామమును సార్థకము గావింపవలయునని, తీర్మానింపబడెను.

కాంగ్రెసు కోరిన విధమున జరుపని కాంగ్రెసు సంఘములు కాంగ్రెసుతో సంబంధమును కోల్పోవలసివచ్చును. ఇటుల జరుగుచో, కాంగ్రెసుపక్ష శాసనసభ్యులకు అకారవము గలుగును. శాసనసభలలోని కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు వెలుపల శ్రద్ధతో పాలుపడుటలేదను తలంపు పలువురలో వ్యాపించియున్నది. అట్టి నింద నివృద్ధయినను తొలగించికొనవలయునని, నెహ్రూగారు కోరుచున్నారు. శాసనసభ్యులు తమ శక్తులను, తమ కాలమును ఇక్కార్యమునకై పూర్తిగ వినియోగించుచో, కాంగ్రెసు కార్యక్రమసాఫల్య మతిత్వరితముగ నెరవేరును. రాజప్రతినిధిగారి చర్య కింతకన్నను చెప్పదగిన జవాబు వేరులేదు. ముఖ్యముగ కాంగ్రెసుసంఘములను స్థాపించి, కాంగ్రెసు సభ్యుల సభిక్తముగ జేర్చి న్యచ్చంద భటులను రాబట్టి, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకు తోడ్పడి, కాంగ్రెసునిధికి ధనము ప్రాప్తుచేయుటకు, శాసనసభ్యులు నడుముగట్టవలయునని, నెహ్రూగారు కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసు

పక్ష శాసనసభ్యులు చేసిన కార్యమును ప్రత్యేకముగ వివరించి, దేశమునెదుట బెట్టుటకు నెహ్రూగారు కుతూహలము జూపుచున్నారు. ప్రతిమాసమునను తామెంతవరకు పాటుబడగలిగిరో తెలుపవలయునని గూడ వీరు గోరుచున్నారు. శాసనసభలలో బ్రవేశించుట వలన, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కాంగ్రెసుపక్షము మరువలేదనియు, అదియే తమ ప్రధానలక్ష్యముగ వారు భావించుచున్నారనియు, ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేయుటకు అమూల్యవకాశ మేర్పడినది. శాసనసభలకు బోవుటకు గాంధీమహాత్ము డవకాశ మిచ్చినందులకు వారు విచారపడకుండ జేయుట కింతకన్న అనుకూలసమయము లభింపజాలదు. ఆంధ్రదేశమునందు గూడ కాంగ్రెసుసంఘము లిప్పుడు చలనముజూపుచున్నది. నాయకులు కాంగ్రెసుసంఘ పునర్నిర్మాణమునకై పాటుబడుచున్నట్లుల సమాచార మరుదెంచుచున్నది. ఇది ఎంతయు శుభచిహ్నము. తమిళనాడునందు, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు కార్యక్రమ బూని కాంగ్రెసు పునర్నిర్మాణమునకై యావచ్చక్తిని వినియోగింప నిశ్చయించిరి. లాహోరు కాంగ్రెసుసభలో, దేశము స్వరాజ్యమును వెంటనే సంపాదించుట కేమార్గముల నవలంబింపవలయునో నిర్ణయింపబడును. కాంగ్రెసు వెట్టిన గడువు అంతరించును. ఈలోపున దేశమును సంస్కరించుట, కాంగ్రెసు నాయకులవిధి యగుచున్నది. బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభకు జరిగిన యెన్నికలములమున, హిందూదేశ పరిస్థితులలో మార్పు గలుగు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. అన్ని పక్షములవారును ఎన్నికలసమయమున హిందూదేశసమస్యనుగూర్చి నోరు మెదలించరయిరి. లేబరు పక్షమువారుగూడ, ఈ విషయమున కన్నర్యేటివులతో చేతులగలిపిరి. అందుచే లేబరుపక్ష పరిపాలనము, కాంగ్రెసుకోర్కెలను సఫలపరచునని నమ్మకము గనుపించదు. ఇంతియగాక, లేబరుపక్షమువారేమయిన మేలు జేయదలచినను, కన్నర్యేటివు లిబరలు పక్షములవారు గలసి, వీరి సంకల్పమును విఫలపరుపగలరు. పైమను రిపోర్టునే వేదవాక్యముగ పరిగణించెడి లిబరలు కన్నర్యేటివు పక్షములు, దానికన్న ముందుకుబోవుట కన్నర్యేటివు తోడ్పడ వని చెలిసిన సంగతియే. భావిపరిపాలన మంతయు సివిలుసర్విసు అను ఉక్కుచట్టముపై నాధారపడియుండవలెనని చాటిన లాయడుజార్జిగారికి ముందయినను హిందూదేశమునకు తోడ్పడద రని తలంప వీలగునా? లేబరుపక్షముయినను ఇంపీరియల్ మతమును పూర్తిగ నవలంబించుచున్నది. మాక్స్ నాల్డుగారి మతమువిషయమున పట్టుదల సూపుచున్నారు. హిందూదేశమును పరాధీనస్థితిలో నుంచుటకును, హిందూదేశముపై బ్రిటీషు వస్త్రములను బొప్పించి దేశీయవస్త్రప్రదేశమ నడుగంట జేయుటకును, మాక్స్ నాల్డు, స్పీడను, మున్నగు లేబరుపక్ష నాయకులు కుతూహలము జూపుచున్నారు. అందుచే వీరికి సంఖ్యాబల మున్నను, మేలు నేసెదరని తోచదు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో చేయదలచినను చేయజాలరు. అందుచే, హిందూదేశము పార్లమెంటుసభపై నెట్టియాశ బెట్టుకొనక, స్వశక్తిపై నాధారపడుటయే మేలు. ఈసమయమున కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ఇసుమంతయు సడలించుటకు వీలు

గనుపించదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించి, ప్రజాశక్తిని పెంపుజేయుచో, ఇంగ్లండులో నేడు మధికారమందున్నను, విచారించబనిలేదు.

హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును ఏపక్షమువారయినను తప్పనిసరియగునపుడు గుర్తించకమానరు. గంపెజాశతో ఇంగ్లండుకు వెడలిన డాక్టరు బిసెంటుగారుగూడ, లేబరుపక్షమువారు హిందూదేశ సమస్యను ముందుకు బెట్టినందులకు, ఆశాభంగము గనుబటచియుండిరి. శాసనసభాజీవితమును పెంచుట దేశమునకు గొప్ప అవమాన మనుటకు సందియము లేదు. దేశమును కలవరపెట్టుచున్న ముఖ్య సమస్యలగూర్చి దేశాభిప్రాయము వెలుపడకుండ నిరోధింపబడెను. పైమను కమిషను విషయమునను, స్వరాజ్యవిధానము గూర్చియు, ప్రజాభిప్రాయము వెలుపడుట కవకాశము దొలగింపబడెను. మితవాద నాయకు లగు చింతామణిగారుగూడ రాజప్రతినిధి చర్య, ప్రజలహక్కులకు తీరినిభంగము కలిగించెనని చాటిరి. ఈ సమయమున జిన్నా జయకరు గార్లు రాజప్రతినిధిగారిచర్య నామోదించుట చింతామణిగారికిగూడ ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఇతరపక్షము లెటుల మెలగినను, కాంగ్రెసుపక్షమువారు నెహ్రూగారి సందేశము నాలకించి, దానిని సఫలపరచి, ఆత్మగౌరవమును, దేశగౌరవమునుగూడ పెంపుజేయుట ధర్మము. కాంగ్రెసుసంఘములు తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచో, ప్రజలుగూడ వారిని తప్పక ననుసరించెదరు. పాలకు లిచ్చిన యవకాశమును, సద్వినియోగపరచికొని, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి త్వరలో గలుగుటకు, కాంగ్రెసు పక్షసభ్యులు యావచ్చక్తిని వినియోగించి, కృతకృత్యులు గాగోరెడము.

సహకారసంఘములు

ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విచారణ సంఘపు రిపోర్టు 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరిలో ప్రచురింపబడెను. దానిసూచనల ననుసరించి, సహకార సంఘ పునర్నిర్మాణమునకై యావచ్చక్తిని వినియోగింపవలయును గాని, ఉద్యమాభివృద్ధికై వినియోగింపవలదని, ప్రభుత్వము వారు రిజిస్ట్రారుగారికి తెలిపిరి. రిజిస్ట్రారుగారి సూచనలను, ప్రభుత్వమువారి పుడు విచారించుచున్నారు. ప్రభుత్వ నిర్ణయ మెంతవరకు లాభకరమో చెప్ప వీలులేదు పునర్నిర్మాణమునకై అభివృద్ధిమార్గములను నిలిపివేయ బనిలేదు. రెంటిని సాగింప వీలగుననితోచును. 1927-28 సంవత్సరమునందు, సహకార సంఘముల సంఖ్య 13357 నుండి 14510 కి పెరిగెను. సభ్యులసంఖ్య 830522 నుండి 898186 కి పెరిగెను. దీనినిబట్టి ఎంచదగిన అభివృద్ధి గలుగలేదని చెప్పవచ్చును. సభ్యులలో 539699 మంది వ్యవసాయదారులు గలరు. 259151 మంది వ్యవసాయమునకు సంబంధించినవారు. 99336 మంది ఉభయవృత్తులు గలవారు. వ్యవసాయ సభ్యుల సంఖ్య పెరుగుట శుభచిహ్నము. ఆదిద్రావిడ ఆదిమాంధ్ర సభ్యులు మాత్రమే గల సంఘములు 2087 నుండి 2662 వరకు పెరిగెను. షేరు కాపిటలు, రిజర్వు, వర్కింగు కాపిటలు, వృద్ధియ్యెను. నెంట్లు బ్యాంకుల క్యాపిటలులో లోకలుబోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు, హంపిన్ డిపాజిటులు, నూటికి 25

వంతున గలవు. సహకారసంఘములు వ్యవసాయ సంఘము లనియు, వ్యవసాయేతరసంఘము లనియు విభజింపబడినవి. ఇట్లు తిరిగి క్రెడిటు, నాణ్యత కిటు సంఘములు విభాగింపబడినవి. వ్యవసాయ పరిపాలనసంఘములు పదునొకండువేలనుండి 11966 కి పెరిగెను. నాణ్యత కిటు సంఘములలో 127 సంఘములు క్రయవిక్రయముల నిమిత్త మేర్పడియున్నవి. ఇవి 155777 రూపాయల విలువగల సరకులను, నాణ్యత కిటు సంఘములు వృద్ధిగావలసియున్నవి. ఇవి వృద్ధి యగుకొలది, జనసామాన్యమునకు లాభించి, దేశసంపదను వృద్ధిజేయును. ఇట్టి సంఘములు చెన్నరాజధానియందుండిన సత్వరాభివృద్ధిని చూపుటలేదు. అన్యదేశములలో వీనిమూలముననే, సహకారోద్యమము ప్రజలకు మహాపకారము జేయగలుగుచున్నది. తొమ్మిది పాలసల్య సంఘములు నివేదనసంవత్సరమున నెలకొనెను. వ్యవసాయేతర సంఘముల సంఖ్య 1501 నుండి 1593 కి పెరిగెను. వీనిలో 1135 పరిపాలనసంఘములు గలవు. తదితర సంఘములలో 165 స్టోర్సు సంఘములు గలవు. ఈసంఘములు పట్టణవాసులకు మిగుల నుపయోగపడుచున్నవి. ఇవి అమ్ముచున్న సరకుల విలువ 21 లక్షల 98 వేలమంది, 23 లక్షల 38 వేలకు పెరిగెను. నికరలాభము 43085 రూపాయల నుండి 55105 వరకు పెరిగెను. సేతరసంఘముల యభివృద్ధిగాను, సేతరనిపుణుని నియమింపవలయు నని, విచారణసంఘమువారు సిఫార్సుజేసియుండిరి. తనిఖీ, ఆడిటుసంఘముల సంఖ్య 366 నుండి 392 కి పెరిగెను. జిల్లా ఛైర్మను లన్నిటిని శిక్షణపు తరగతులను నిర్వహించుటకు, గ్రాంటులీయబడుచున్నవి. మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసంఘమువారికి, సహకారప్రచారకులకు శిక్షణ గలుపునిమిత్తమై 1200 రూపాయి లొసగబడెను. తంజావూరుసంఘమునకు వేయిరూపాయల గ్రాంటుబనగబడెను. శిక్షణపు తరగతులు వివిధ కేంద్రములలో ప్రారంభమై శిక్షణగలుపుచున్నందులకు, ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తి చెలిపిరి. ఈతరగతులను నిర్వహించుట కగుచున్న సాధిక వ్యయమును భరించుటకుగాను, ఎక్కువగ్రాంటుల నొసగవలయునను సూచన, ప్రభుత్వము వారిమూలంచనయందున్నది. వ్యాజ్యములసంఖ్య యధికమగుటయు, మాధ్యస్థమునకు బంపబడు తగదాలసంఖ్య తగ్గుటయు శోచనీయము. సహకార సంఘములు, కోర్టులకు బోవు నలవాటును గూడ ప్రజలలో తగ్గించుటకు తోడ్పడవలయును. అందునిమిత్తమై సహకారసంఘములు మార్గము జూపుట యవసరము. గౌరవ ప్రచారకు లధికసంఖ్యలతో ముందుకువచ్చి పాటుబడుట బట్టి, దేశసేవాభిలాష ఎటుల పెరుగుచున్నదో యూహింపవచ్చును. ఇట్టి ప్రచారకులు సలిపిన సహాయమునకు ప్రభుత్వము వారు కృతజ్ఞత చెలిపిరి. సహకారోద్యమపునర్నిర్మాణ విషయమున, అనుకూలమార్గము ద్రొక్కిన గాని ప్రయోజనములేదు. ఉద్యమమును సాధ్యమగు సంతకరకు అధికారుల వశమునుండి తప్పించుట యవసరము. లేనియెడల, దానిపట్ల ప్రజ లెక్కుడు శ్రద్ధ వహింపజాలరు. ఇతరదేశములలో సహకారోద్యమము కేవల ప్రజలయద్యమముగనే నిర్వహింపబడుచున్నది. హిందూదేశమునందును, ఇట్టి యాదర్శము నేల చేరగూడదో తెలియదు.

ఉద్యమమును ప్రజలవశముగాకుండజేసి, అధికార వశమును పెంచునెడల, ఉద్యమాభివృద్ధికి తీరని యాటంకము గలుగకమానదు.

ఇంగ్లండు : సందిగ్ధస్థితి

పార్లమెంటు సభవారి ఎన్నికల ఫలితము బయల్పడినను, ప్రభుత్వ మెవరివశ మగునో యింకను తెలియకున్నది. రాష్ట్ర మాక్స్ నాల్లుగారు, మూడుపక్షములలోను లేబరుపక్షమునకు సంఖ్య లధికముగ నుండుటచే, ఈ పక్షము పరిపాలించుట ధర్మమని చాటుచున్నారు. మాక్స్ నాల్లుగారికి లేబరుపక్షము రెండు సంవత్సరములకు పైగ పరిపాలింప గలుగుననియు, రెండు సంవత్సరములలోపల మరల ఎన్నికలు జరుగవనియు నమ్మకముగలదు. అట్టిస్థితి ఏర్పడవలయుననిన, లేబరుపక్షము తన వ్యక్తిత్వమును పదలుకొని, ఇతర పక్షములకు లొంగియుండవలసివచ్చును. కాని ఎట్టి యక్రమములకును, లేబరుపక్షము తలయొగ్గదని, మాక్స్ నాల్లుగారు అభయమొనగుచున్నారు. రెండు సంవత్సరములకాలము, లేబరుపక్షము తన ప్రయోజనములను సాధించుచు, చెక్కుచెదరకుండ ఎటుల నిలిచియుండగలుగునో, మాక్స్ నాల్లుగారికి తెలియవలయును. ఇతరు లీసంగతిని నమ్ముట దుర్లభము. బాల్టువినుగా రింకను తమ పక్షానికి రాజీనామా నీయలేదు. వీరేమి చేసెదరని వితర్కింపబడుచున్నది. ఇతరమంత్రులతో గలసి సంప్రదించిన గాని, మి తమ యుద్దేశ్యములను ప్రచురింపరని తెలియచున్నది. కన్సర్వేటివు పత్రికలు మాత్రము, బాల్టువినుగారు రాజీనామా నీయగూడదనియు, మంత్రులర్థమున పునర్నిర్మించి, బాల్టువినుగారే పరిపాలనమును సాగింపవలయుననియు, ఈ పత్రికలు హితవొనగుచున్నవి. ఇంతకన్నను అక్రమము వేరుండదు. అన్ని పక్షములను కలిపి మించగలిగిన సంఖ్యలు లేబరుపక్షమునకు చేకూరకున్నను, ఏయొక్క పక్షమున కన్నను అధిక సంఖ్యలు లభించినవి. ఇప్పటికి తెలిసిన ఫలితముల ప్రకారము, లేబరు పక్షమువారు 287 మందియు కన్సర్వేటివుపక్షమువారు 254 మందియు, లిబరలుపక్షమువారు 57 గురును, ఇండిపెండెంటులు ఎనిమిదిమందియు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంకను తొమ్మిది స్థానముల ఫలితములు మాత్రమే తెలియవలయును. తెలిసినను, కన్సర్వేటివుపక్షమువారు లేబరుపక్షముకన్న అల్పసంఖ్యాకులే యగుదురు. ఇప్పటికి 33 గురు లేబరుపక్షమునందధికముగ నున్నారు. బాల్టువినుగారు ప్రతిష్టంభనలకు బూనక, సంఖ్యాధిక్యముగల లేబరుపక్షమునకు పరిపాలనావకాశ మిచ్చుట ధర్మము. కన్సర్వేటివు పత్రికలు చేయు సలహాలను వీరుపాటింపకుండుట భావ్యము. బాల్టువినుగారు లిబరలుపక్ష సహాయముతో తమ పరిపాలనమును కొనసాగించినను, ఒక్కమాసముకన్న నెక్కువకాలము నిలువజాలరు. లిబరలుపక్షము తనకు లభించిన అనుకూలస్థానమును దుర్వినియోగపరచుట పాడి గాదు. ఇంగ్లండువంటి ప్రజాపరిపాలనము ననుభవించు దేశములో గూడ, స్వల్ప సంఖ్యాకులు చేరి, పార్లమెంటుసభావ్యవహారములను తలక్రిందుల జేయగలుగుట విచిత్రము. లాయడు జార్జి గారు మంత్రులను నియమించి, పడగొట్టగల స్థానము నందున్నారు. కాని, బాల్టువినుగారు ఏకతీయనను

అధికారపదవిని అంటిపెట్టుకొనియుండుటయే కర్తవ్యమని భావించువారు గారు. ఏపక్ష మధికారము వహించినను, చిరకాలము నిలువజాలదు మరల ఎన్నికలు జరిగి తీరవలయును. ఈమారు జరుగు ఎన్నికలలోగాని, లేబరుపక్షము తగిన బలమును సంపాదించి, స్థిరత్వము బడయజాలదు. ఈలోపున మాక్స్ నాల్లుగారి ఆశలు విఫలము గాకమానవు.

వైవాక్యము లచ్చుపడినపిమ్మట, బాల్టువిను ప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చినటుల తెలిసెను. లేబరుపక్షముపరిపాలన బాధ్యతను స్వీకరింప సంసిద్ధముగ నున్నది.

మంగుళూరు ఆస్పత్రి : కద్దరు

మంగుళూరులోని, ప్రభుత్వ వైద్యాలయమునందు, రోగుల యుపయోగము నిమిత్తము పదునారువందలరూపాయలకద్దరు కొనబడెననియు, గణపతిరాయిగారు, ఈవైద్యాలయమునందు ప్రధానోద్యోగిగ నున్నారనియు, అసోసియేటెడు ప్రెస్టువార్త చెలుపుచున్నది. ఇటులనే వివిధసంస్థలకును కద్దరునే తెప్పించునెడల, విశేషయోగ ముండును. స్థానికసంస్థ లీ విషయమున విశేషమగు మేలు నలుపగలవు. తమ పరిపాలనక్రింద నున్న సంస్థలకు కద్దరు నుపయోగింప గలవు. ప్రభుత్వమువారు చేతి పరిశ్రమలగూర్చి ప్రత్యేకోద్యోగిద్వారా విచారణ జరిపించుచున్నారు. చేతిపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుచో, మున్నుండుగ కద్దరు సభిమానించుట విధియగుచున్నది. లేనియెడల, వీరు సలిపెడి విచారణపట్ల నమ్మక మేర్పడజాలదు.

ఆంధ్రవైద్యసమావేశము:

ఏలూరులో ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళనపు నవేకకను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. సభా స్వత్వం తమును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసమును, తీర్మానములును దీనియందు గలవు.

త్రివేణి:

మే జానువారముల త్రివేణిపత్రిక మాకు కేరినది. కోదండరామవిగ్రహ శిల్పచాతుర్యమును, అరవము తనగారు చక్కని వివరించి, ఇతర ప్రసిద్ధ విగ్రహములతో దీనిని పోల్చి జూపిరి. డి. బి. మోదల్ల రామచంద్రరావుగారు బట్టరుకమిటీ రిపోర్టుగూర్చి వ్రాసిన సమగ్రవిమర్శనవ్యాస మిదివరకు దైనిక పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. త్రివేణియందలి పూర్తి ముద్రితమయ్యెను. రాజకీయవిషయములగూర్చి చక్కని జ్ఞానముల పడుట యవసరమనియు, అందుకుగాన, ప్రత్యేక ప్రతిస్థాపనలను నెలకొల్పవలయుననియు, యి. యస్. సుంగుగారు సూచించిరి. రాజపుత్ర చిత్రలేఖనముగూర్చి జి. వెంకటచలము గారు భావగర్భితమున వ్యాసము వ్రాసిరి. చిత్రలేఖనముగూర్చి వీరు విశేషజ్ఞానమును సమపాజ్ఞించి, విమర్శనములను వ్రాయుచున్నారు. ఆధునిక ప్రజాపరిపాలనముగూర్చి సి. వి. హను మంతరావుగారు వ్రాయుచు, ప్రజాపరిపాలనము సంరక్షింపబడుచుండినగాని, భావ్యభివృద్ధి సాధ్యపడదని తెలిపిరి. కళా ప్రపూర్ణ వేదం వెంకట్రామశాస్త్రిలవారి సాహిత్యము సుగ్గడించుచు, జి. వి. సుబ్బరామయ్యగారు చిత్తలయను వ్యాసము వ్రాసి వారిశక్తిని ఆంధ్రేయులకు తెలిపి, యుపకార మొనర్చిరి. బహువిధ వ్యాసములతో విరాజిల్లు త్రివేణిపత్రిక చిరకాలము పరిల్లుగాక యని కోరెదము. పత్రిక పలయువాడు "మానేజరు. త్రివేణి" 117 ఆర్కీనియసుపిధి, బాల్టిటవును, మద్రాసు, ఆని వ్రాసిన బడయగలరు.

రాజుగారి ఆరోగ్యము

రాత్రి బాగానే గడచెను

(వై.కెస్)

దక్క, జూన్ 8:—రాత్రి బాగానే గడచెను. 64 వ జన్మదినోత్సవము జన్మముగ జరిగెను.

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

బాల్వినుగారి రాజీనామా విషయమై
భిన్నాభిప్రాయములు

ఇండియా మంత్రి ఆలివియరు ప్రభువు?

రుగ్బీ, జూన్ 3:—వారంతమున రాజకీయ పరిస్థితి లండు మాత్రమేయు లేదు. ఎన్నికల ఫలితములచే ఏర్పడిన పరిస్థితులనుగూర్చి మాకు పక్షముల నాయకులును సంగతి సందర్భములను ఆలోచించిరి. మంత్రివర్గములో ఇతర సభ్యులతో ఆలోచించినగాని బాల్వినుగా కేదయు ప్రకటించ దలచుకొన లేదు. 'నిన్న కన్వెన్షన్'ను సంఘాత్యక్షులగు డేవిడ్సన్ గారితో బాల్వినుగారు సలహా జేసిరి.

బాల్వినుగారి రాజీనామా విషయమై భిన్నాభిప్రాయములు బయలు దేరినవి కొంద రిప్పుడే బాల్వినుగారు రాజీనామా నీయవలె ననుచున్నారు.

కార్మిక ప్రభుత్వ మేర్పడుటకు అంకాళ మేర్పడవలె ననుచున్నారు. మరి కొందరు పార్లమెంటును సమాజేతరచి క్రొత్త మంత్రుల నేర్పాటు చేయవలె ననుచున్నారు. పార్లమెంటునారే పరిష్కారము చేయవలసిన స్థితి ఏర్పడుటచే ఇట్లు చేయవలె ననుచున్నారు. క్రొత్తగా మద్దతువాదులగు గాని లాయిడ్ జార్జి గారు గాని తమ యభిప్రాయములను తెలుపలేదు.

నేటి యునయము బాల్విను దంపతులు 10 డవునింగ్ కికి వచ్చిరి.

బాల్వినుగా రేమిచేయవలసినది?

ఇటువ్రురు పదివిధముల సలహా

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 3:—ఎన్నిక ఫలితములంజేసి బాల్వినుగా రేమిచేయవలసినది పలువురు పలువిధములుగ సలహా నిచ్చుచున్నారు.

బాల్వినుగారు రాజీనామా నిచ్చెదరు అనియు మద్దతువాదులగు ప్రధానాధ్యక్షుగ క్రొత్తపార్లమెంటు నెదుర్కొనుననియు అందరును అనుకొనుచున్నారు. ఈసందర్భమున కార్మిక మంత్రివర్గముగూర్చి ప్రతిక లెన్నిటితో నూచలను తెలుపుచున్నవి. ఒక డెయిలీఎక్స్ ప్రెస్ ప్రతిక తప్ప తక్కిన ప్రతికలన్నియు ఇండియా కార్యాలయపు మంత్రినిగూర్చి ఏమియు తెలుపుటలేదు. డెయిలీఎక్స్ ప్రెస్ ప్రతిక అలివియరు ప్రభువు ఇండియా మంత్రిగ నుందరని తెలుపుచున్నది చార్లస్ ట్రికే లియసుగానుగూడ ఇండియా మంత్రిగ నుండవచ్చుననుచున్నారు.

నిన్నటి ఫలితములు

(వైల్డెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 3:—నిన్న ఎన్నిక ఫలితములు ప్రకటితమైనవి. క్వెంట్రిన్ విశ్వవిద్యాలయము, లండన్ విశ్వవిద్యాలయమునకు కన్వెన్షన్ యభ్యర్థులే వచ్చిరి. స్కాచి ఎన్నికలలో ముగ్గురు లిబరల్సు వచ్చిరి. ఇంకొక కన్వెన్షన్ వచ్చెను. ఇంకను 9 ఫలితములు తెలపనియున్నవి.

నేటి బలాబలములు

కార్మిక పక్షము	287
కన్వెన్షన్లు	254
లిబరల్సు	57
ఇండిపెండెంట్సు	8

రాంశే మద్దతువాదులగు ప్రకటనము

కార్మిక ప్రభుత్వమే పెద్దదగుటచే ప్రభుత్వముగ ఏర్పడవచ్చును

రుగ్బీ, జూన్ 3:—ఉన్న మూడుపక్షములలో కార్మిక పక్షమే పెద్దదగుటచే కార్మిక పక్షమువారు ప్రభుత్వముగ నేర్పడవచ్చునని మద్దతువాదులగు డెయిలీఎక్స్ ప్రెస్ వారు తెలుపుచున్నారు.

కెండు సంవత్సరములవరకు పార్లమెంటు సాగుననియు తానందులకు తోడ్పడెదననియు కెండు సంవత్సరములకంటె ఎక్కువగానుగూడ పార్లమెంటు నాగునలెనని, ఇట్లని కార్మిక పక్షమువారు ఇతరపక్షముల ప్రాప్తను ఒకయుటకును, కరణాదులకును కిప్పుకొనరని తెలిసికొనవలెనని.

బాల్విను ప్రభుత్వము రాజీనామా యిచ్చెను

కార్మిక ప్రభుత్వ యత్నములు

మద్దతువాదులగు మంత్రులపేర్లను సిద్ధము జేయుట

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 3:—బాల్విను ప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చెను. మంత్రులందరును గలసి ఒక గంట ఆలోచించి ప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చెను. బాల్వినుగారు ప్రభుత్వ రాజీనామాను రాజుగారికి విండ్సరులో మంగళవారము అందజేయును.

సర్ ఆస్టిన్ చాంబర్లెనుగారు

జాతినమిలినభకు పోరు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 4:—బాల్విను ప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చుటచే సర్ ఆస్టిన్ చాంబర్లెనుగారు జాతినమిలినభకు 10 వ తేదీ మ్యాడ్రిడుకు బోవుట మానుకొనిరి.

రాంశే మద్దతువాదులగు

ప్రభుత్వవర్గము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 4:—రాజుగారు బాల్వినుగారి రాజీనామా సంగీకరించిరేని మద్దతువాదులగు కిబురంపుచో, రాజుగారి కందజేయుటకు రాంశే మద్దతువాదులగు తమ ప్రభుత్వవర్గము పేర్లను సిద్ధముగ నుంచుకొనిరి.

కార్మిక ప్రభుత్వవిధానము

కామన్సుస్థలో లిబరల్సు సహాయమును బడయు ప్రభుత్వ విధానమును కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రవలంబించెదరు. గాన లిబరల్సు పక్షముతో సంప్రతింపు అవసరము లేదనుకొనుచున్నారు.

రాజుగారి ఆరోగ్యము

శత్రుచికిత్స యవసరములేదు

(వైల్డెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 3:—కురుపులో చెడ్డనీటిని తీసివేయుటకు ఎట్టి స్వల్పశస్త్రచికిత్సగూడ యవసరములేదు. యాదృశ ప్రభుదంపతులు విండ్సరులో రాజుగారిలో మాట్లాడిరట.

మ్యాడ్రిడ్ విశ్వవిద్యాలయము

క్రొత్తగా విద్యార్థులను అరస్తుచేయుట

(బీము సర్వీసు)

మ్యాడ్రిడ్, జూన్ 3:—విశ్వవిద్యాలయమునందుంచిన ప్రియమరాజు చాయాపటమునందున్న తలను ఛేదించిరని క్రొత్తగా మరికొందరు విద్యార్థులను అరస్తుజేసిరి. అట్లు ఛేదించిన శిరమును నీళ్ల క్యాలలో పారవేసిరట. పట్టుపడిన విద్యార్థులలో ఒకడు పోలీసు బాధచే తప్పునొప్పుకొని మరికొందరిని లాగెనట.

రవబ్రూక్ విలియంసుగారు 8 తేదీని బొంబాయికి బయలుదేరిరి.

6 తేదీనండి ప్రాంసుకుబోవు బ్రిటిష్ ప్రకటనాధిపతిని టికెట్ల నిర్బంధములను తొలగించెదరు.

డాక్టరు బెసంటు

నెహరునా నివేదిక

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 31:—ఇంగ్లండుకు ఇండియాకు స్నేహ మేర్పడుటకు కడపట సాధనము నెహరునివేదికయే యని డాక్టరు బెసంటుగారు కార్మికములలో జెప్పిరి. ఇంగ్లండు దానిని నిరాకరించుచో, భారతీయులు కోరినకోర్కెలు ధర్మముతో నూడుకొన్నవి గాన భారతీయులకు, జాతీయస్వాతంత్ర్యము పెచ్చితరము. బ్రిటనుచే పరిపాలింపబడుచున్న భారతదేశము ప్రపంచశాంతికి ముప్పు. రంగుజాతులయధము లేకుండుటకు ఇంగ్లండు ఇండియాకు స్నేహమే ప్రధానము. బ్రిటిషు ప్రతికలు సరిగా ఆలోచించకుండగనే నెహరునివేదికను ఖండించుట పాడిగాదు. నెహరునివేదిక విపరీతమైన దని ఇంగ్లండులో నెవరైన అన్నచో నయ్యది. ఆంగ్లేయుల అజ్ఞానమును, దురహంకారమును బాటుచున్నది. నిరంకుశపాలనమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఇండియాలోనున్న ధనమునంతను నొల్లకొనిపోవుటచే రత్నగర్భముగు భారతదేశము దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నదనిరి. ఇండియాలో భారతీయులు అస్పృశ్యులపట్ల తమ ధర్మమును గుర్తించి ప్రవర్తించుచున్నారు. బాక్సోలీనివేదిక నివిలియనుల తప్పులను వెల్లడిజేయుచున్నది. బోలీషివికబిల్లును ప్రవేశపెట్టుట తప్పని ఖండించెను. అయ్యది ప్రజలసాక్షునకు, స్వాతంత్ర్యమునకును భంగకరమనిరి. రాజప్రతినిధి దయతోనూడుకొన్నవియు, ఆయన చిత్తముతో నూడుకొన్న వయినవనిరి. భారతసమస్యను విశేషముతో పూరించవలెననియు, లేనిచో భారతీయులు విడిపోయి తమ స్వాతంత్ర్యమునకై తమహక్కును కీరపరచుకొనెదరనియు వ్యక్తీకరించెను.

గ్లవు సెప్టరు ప్రభువు బ్రిటిషుకొలంబియాకు జేరెను.

భౌరాసాను భూకంపము

నష్టములు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 3:—భౌరాసానులో ఇటీవల గల్గిన భూకంపముచే 8258 మంది చనిపోయిరి. 1121 దుశ్శతగాత్రులైరి. 33 గ్రామములు నాశనమైనవి. 6542 పశువులు, వృక్షములైనవి.

రాజప్రతినిధి ఇంగ్లండుకు వెడలుట

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 4:—భారతసంస్థానముల మంత్రులందరును బొంబాయిలో 20, 21 తేదీలను సమావేశమగుదురు. 22, 23 తేదీలలో నరేంద్రమండలి మంత్రి సంస్థానాధీశ్వరు స్థాయి సంఘమువారును సమావేశమగుదురు. నరేంద్రమండలి 24, 25, 27 తేదీలను కూడును. పూనాలో 20 తేదీని రాజప్రతినిధి సంస్థానాధీశ్వరులు ప్రసంగించెదరు. 29 తేదీని రాజప్రతినిధి ఇంగ్లండుకు బయలుదేరును.

గ్రీకు రిపబ్లికు ప్రభుత్వము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 4:—గ్రీకు రిపబ్లికు ప్రభుత్వమునకు కంజోరియాటిస్ నేనాని అధ్యక్షులుగు మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

జినివా అంతర్జాతీయ కార్మికసభలో యజమానులు హాజరును బలపరచుటకు పనిచేయుచున్నాడని భారత పనిశాంత ప్రతినిధి నరేగా తల్లియనుయజమానుల ప్రతినిధి అభిప్రాయించెను.

సానికవార్తలు

జి. సరసింహం అందు కంపెనీ:—ఈ కంపెనీ వారు తమ కార్యాలయమును ఆరీనియన్ బిల్డింగ్ నె 108 రు ఓరియంటల్ ఆస్ట్రేలియన్ బిల్డింగ్ లో రెండవ అంతస్తునకు మార్చిరి.

రాకపోకలు:—క్రియత డేజీ ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్నరాత్రి మద్రాసునుండి తాడేపల్లిగూడెమున కేగిరి.

దిల్లీ బి. ఓ. తణికాపంతులగారు గత రాత్రి మద్రాసు నిడివి బెంగళూరునకును సయ్యకు మర్తాజానామగారు బొంబాయికిని వెంటిసరీ పెర్విస్సుల డైరెక్టరు అను ఎఫ్ వేర్ గారు ముక్తేశ్వరమునకును, బోయిరి.

హిందూ మతాదాయముల ప్రెసిడెంటు అను దిల్లీ బి. ఓ. వెంకటరంగారెడ్డిగారును, కె. శ్రీనివాసమగారును ఉదకమం డలమునుండి సేద్య మద్రాసు వచ్చిరి.

రైతాంగము

ఆంధ్రదేశము లగు రైతువర్గముయొక్క సర్వలోముఖాభి వృద్ధికి పాటుబడుచున్నదేశముతో "రైతాంగము" అను మాసపత్రికను నడుపుచున్నారము. ఆర్థిక, వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక విషయములగు వ్యాసములను, గ్రామపునరుద్ధరణకు సంబంధించిన తదితర వ్యాసములను కృతజ్ఞతతో నందుకొని ప్రకటింతుము. వ్యాసములు క్లుప్తముగను, భావగర్భితముగను నుండుట మంచిది. వ్యాసములను పంపడలయవారు ప్రతిమాసము 5 పత్రాభిములలో ప్రకటన కందునట్లు మాడగోరెదము.

తిరువల్లి క్లెయిన్, చెన్నై పురి } వరుచూరు సుందరవరదులు, 2-6-1929 } సంయుక్త సంపాదకులు.

గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాలో దాళాపంటగల ప్రదేశ పరిమితి ఏది

గవర్నమెంటు నిర్ణయమునకు 1929 ఆగస్టు

1 తేదీలోగా ఆక్షేపణలు రైతులు నివేదించవలెను

ఏలూరు, జూన్ 1:—దండు నారాయణరాజుగారు ఏలూరునుండి యిట్లు తంతివార్త నంపుచున్నారు:—

గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాలో సాగును రెండుపంటలుపండింపబడు భూ ప్రదేశపరిమితి నిర్ణయము చేయు విషయములో 1928 నవంబరు జనవరినెలలో స్పెషలు ఆఫీసరుగారు ఆయా తాలూకాలోని రైతులను సమావేశపరచి సాక్ష్యమును పోషించే సి యొ క వి ధ మైన భూ ప్రదేశ పరిమితిని నిర్ణయము చేసిరి. కాని, సదరు స్పెషలు ఆఫీసరుగారు చేసిన దరియాపులు సంత్పత్తికరముగా లేననియు సదరు దాళాపంటగల భూవైశాల్య నిర్ణయమునుగూర్చి ఇంకొకమారు రైతులు కన్న విందుకొనుట కవకాశ మొసంగవలెననియు స్పెషలు ఆఫీసరుగారి రిపోర్టును పోర్టు సెంటుబార్డి గెజెటులో ప్రచురించుననియు మద్రాసు శాసనసభలో కోరబడెను. గవర్నమెంటు నా రీ విషయమై ఆలోచించెదమని ఆ ప్పుడు వాగ్దానము చేసిరి. ఆ వాగ్దానముసారముగా స్పెషలు ఆఫీసరుగారి రిపోర్టు యిప్పుడు పోర్టు సెంటుబార్డి గెజెటులో ప్రకటింప బడినది. ఈ స్పెషలు ఆఫీసరుగారి సి యమును గూర్చి రైతులకు గల ఆక్షేపణల నన్నింటిని 1929 ఆగస్టునెల 1 తేదీలోగా గవర్నమెంటువారికి నివేదించవలెనని గూడ గవర్నమెంటువారు ప్రకటించిరి. ఇందువిషయము యీ స్పెషలు ఆఫీసరుగారి నిర్ణయము ఏ తాలూకా ప్రజలను పొధించుచున్నదో ఆ తాలూకా ప్రజలందఱు ఒక మహాసభగా సమావేశమయి ఆక్షేపణల నన్నిటిని సంపుటికరణముచేయు అవసరమని తోచుచున్నది. ఇందువిషయమును సుఖా నోసంగదలంచినచో రందరును దండు నారాయణరాజుగారికి తెలుసే. తెలియజేయవలెను. (తంతివార్త)

గ్రామపునర్నిర్మాణోపన్యాసములు

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారి

ప్రజాహితబోధ

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాడేపల్లిగూడెం, జూన్ 2:—గ్రామవాసుల యార్థిక పునర్నిర్మాణ పద్ధతులకు సంబంధించిన వేర్వేరు ముఖ్యవిషయములనుగూర్చి తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారు ఆనేక మంది ప్రముఖులచే ప్రజాహిత బోధకరముగా కొన్ని యుపన్యాసముల నిర్వహించిరి.

మేనెల 22 వ తేదీన, సర్వెంటుస్ ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ సభ్యులగు ఎ. వెంకటసుబ్బయ్యగారు సహకారమును గురించి యుపన్యసించిరి. మద్రాసు లో అ డ్వి కే టు గానున్న కే. యల్. సరసింహంగారును, సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారును మద్యపాన నిషేధమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారి పాటలు పాడబడెను.

మేనెల 23 తేదీన గ్రంథాలయమునుగూర్చి బెజవాడ లోని ప్లీడరగు నూరి సరసింహశాస్త్రిగారును ప్రభుమచిత్తన్ను గూర్చి తీతల సత్యనారాయణగారును ఉపన్యసించిరి.

మేనెల 24 తేదీన, నూరి సరసింహశాస్త్రిగారు గ్రంథాలయమునుగూర్చియు, ఎ. వెంకటసుబ్బయ్యగారు గ్రామపునర్నిర్మాణమునుగూర్చియు ప్రభుమ చిత్తన్నుగూర్చి తీతలసత్యనారాయణ గారును ఉపన్యసించిరి. మేనెల 25 తేదీన బి. హి. రంగనాథోపన్యాసము గూర్చి భువిడిపాటి సత్యనారాయణగారును మచిలీపట్నంలోని ఆంధ్ర ఇన్స్ట్రూమెంట్ కంపెనీ కార్యదర్శిగారును యర్రమిల్లి మంగయ్య బి. యె. బి. యల్. గారు భీమాలను గూర్చియు, మచిలీపట్నం నివాసులగు చెరుకువాడ వెంకట సరసింహంగారు గ్రామపునర్నిర్మాణము, మద్యపాననిషేధము అనువిషయమునుగూర్చియు, డా॥ సత్యనారాయణగారు ప్రభుమ చిత్తన్ను గూర్చియు నుపన్యసించిరి.

మేనెల 26 తేదీన, యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు భీమాలనుగూర్చియు, ఎ. వెంకట సరసింహంగారు, గృహ పరిశ్రమలు భీమాకంపెనీలు అను విషయమునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

మేనెల 27 తేదీన విలేజ్ పంచాయితీలనుగూర్చి బి. హెచ్. సత్యనారాయణగారును సంఘసంస్కరణమునుగూర్చి చెరుకువాడ సరసింహంగారును, యుద్ధసమయ వైద్యసహాయమునుగూర్చి డాక్టరు అహమ్మదుగారును యుపన్యసించిరి. మంగంటి బాసినిడుగారు మాజీకు లాంతరు బొమ్మలను ప్రదర్శించిరి.

మేనెల 28 తేదీన, వయస్సుముదిరినవారికి విద్యాభ్యాస ప్రచార మెట్లుచేయునని ననువిషయమునుగూర్చి భువిడిపాటి సత్యనారాయణ గారును, సహకారమును గూర్చి కె. భాస్కరరావు నాయుడు (కో ఆ ప కే టి పు సా స యి టీల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్), రాజమండ్రి గారును, రాజమండ్రి నివాసులగు వేమూరి విశ్వనాథశర్మ యం.ఎ.గారును మద్య నిషేధమునుగూర్చియు, కారీరికశాస్త్ర వ్యవహారభానమునుగూర్చి డాక్టరు అమీరు అహమ్మదుగారును ఉపన్యసించిరి.

మేనెల 30 తేదీన, వయస్సుముదిరినవారికి విద్యాభ్యాస ప్రచారమునుగూర్చి వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారును, సానిక స్వపరిపాలనా శాఖనుగూర్చి కాండ్రేసల రామచంద్రరావు గారు బి.యె. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు హెడ్ మాస్టరుగారును, సహకారోద్యమ ప్రచారము గూర్చి కో-ఆపరేటివు సొసైటీల నూపరు వైజయ అను సాంబమూర్తిగారును ఉపన్యసించిరి.

మేనెల 31 తేదీన సహకారోద్యమ ప్రచారమునుగూర్చి సాంబమూర్తిగారును, జనోపయోగ గ్రంథాలయమును గూర్చి అయ్యంగి వెంకట రమణయ్యగారును గ్రామ పునర్నిర్మాణము నుగూర్చి డేవియలు స్వామిదాసు బి. యె. (వై. యం. సి. యె. రూరలు కమ్యూనిటీ సెంటరు పెక్రెటర్ ఇందుమానుపాడు) గారును ఉపన్యసించిరి. (తంతివార్త)

సర్వపక్ష సమావేశ రిపోర్టు

నెహ్రూరిపోర్టు తెలుగుపుస్తకములు బెజవాడ ఖద్దరు ప్లాస్టులోను, బండరు కాంగ్రెసు ఆఫీసు లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనవచ్చును. మేనెల 1/- ఒకరూపాయి మాత్రం

న్యాయస్థానవార్తలు

వేసవి సెలవులకోర్టు

భాగస్వాముల తగాదా

(న్యాయ బీస్టి గారి సమక్షమున)

సి. కె. యన్. అండుసన్ను కంపెనీ భాగస్వామియగు గతించిన సి. కె. యన్. రామస్వామి అయ్యరు అనువారి మైనరు కుమారుని తల్లియగు మినాక్షి అమ్మతో అను నామెపై నను, ఇతర భాగస్వాములును, ఇన్సాల్యెంటులునైన సుందరేశ అయ్యరు, సి. కె. యన్. విశ్వనాథ అయ్యరుగార్ల పైనను దక్షిణాగ్రామజిల్లా పులగంటూరులో వారి కుందుకున్న నూనెయంత్రములు తదితర ఆస్తిని తమవశము చేయుటకున్న, సదరు ఇన్సాల్యెంటుల ఆస్తిపై నా క్రమం ప కుం డ ని లు పు ట కు ను, అఫీషియల్ అనైసి గారు దరఖాస్తుపెట్టి గత బుధవారము ఇంటరిం ఉత్తరువును జారీచిరి. నేడు నోటీసుపై నీవిషయము కోర్టులో విచారణకు రాగా న్యాయ బీస్టి గారు విచారించి, అఫీషియల్ అనైసిగారు అన్ని పక్షములతరపున రివీజరుగా నున్నందున మైనరుసంరక్షణ కర్తకు తగిన నోటీసునొసంగి, ప్రకటనగావించి ఆస్తిని బహిరంగవేలముద్వారా రాగల ఫసల్వరకు కొలుకొనంగవలెననియు సెలవులు పూర్తియగువరకు దరఖాస్తు నిలిపియుంచబడవలెనని ఉత్తరువు గావించిరి.

కె. యన్. క్రీష్ణస్వామిఅయ్యరు మైనరుకుమారుని సంరక్షణకర్త తరపునను, టి. యన్. సి. శ్రీనివాసవరదాచారి ఇన్సాల్యెంటు అఫీషియల్ తరపునను, వాదించిరి. అఫీషియల్ అనైసిగారు స్వయముగ వాదించిరి.

అనకాపల్లి

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ కార్యక్రమము.

నేటి ఉదయమున ఇప్పటి జాతీయోపసంఘమువారి యాజమాన్యమున కొందరు సభ్యులు పుర వీధుల వెంబడిని ఖద్దరు వస్త్రములను త్రప్పి అమ్ముటయు.

జాతీయ పతాకముతోను మంగళవాద్యముల తోడను ఉర్రేసింపు ఉత్సవము జరిపిరి.

సాయంకాలము 6 గంటలకు మార్కెట్టులో బహిరంగ సభ జరుప బడెను.

జాతీయోప సంఘసభ్యులును పురజనులు కొందరును సభకు వచ్చిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారు యజ్ఞోపవీత బొంబాయి పట్టణమున సమావేశమై తీర్మానించిన విధమున ప్రతి గ్రామమునను కాంగ్రెసు సంఘములభివృద్ధి చేసి జనసంఖ్యలో నూటిని రెండు శతకండా సభ్యులుగా చేరవలెనని ఆవశ్యకములును, ఖద్దరు ధారణము మద్య పానమును పూర్తిగా మానుకొనుట, అపవిత్రతను నివారించుటయు పురజనులవికమత్యముపై వనే జరుపవలసి యున్నదనిన్ని వెంటనే ఆనేకులు సభ్యులుగా చేరవలెననిన్ని లా మూరు లో కాంగ్రెసు మహాజన సభ చేత సాక్షిత్వం ప్రసాదితై ప్రతి వారును తోడ్పడి పనిచేయవలయుననిన్ని విదేశ వస్త్రములను పూర్తిగా బహిష్కరించి ఖద్దరునే ప్రతివారును అవలంబించిన దేశ దారిద్ర్యము పోగొట్టి అనేకులకు తీవ్ర వ్యత్రులు నిలుప గలమనిన్ని ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను కాంగ్రెసువారి ఉత్తరువులను తెలుసుకొనుచు ప్రతివారును శ్రీగాంధీ మహాత్ములవారి పర్యటనమును వారి పవిత్ర సందేశములను మరొక వెంటనే అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి నిర్ణయములను విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ సంఘమువారి నూచలను అవరించవలెననిన్ని అనేకవిధముల యిచ్చట కాంగ్రెసు సభ్యులలో కొందరు విభులుగా వెల్లడించిరి. యాపురమున హెచ్చుమంక కాంగ్రెసు సంఘమున చేరుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది.

మార్వాసుల పార్థసారథిశర్మ, సంఘకార్యదర్శి.

విశాఖపట్నము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

మండల నాయకులకు వీక్షిస్తే

విశాఖపట్నము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మాశేషలి రామచంద్రశాస్త్రిగారును కార్యదర్శియగు శ్రీయుత టి. విశ్వనాథంగారు యీ క్రిందివిధమున ప్రకటించుచున్నారు:—

విశాఖపట్నము మండల నాయకులకు! అయ్యోమికు యీక్రింది విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాము. మహాత్ముని పర్యటనమున మన జిల్లాలో ననేక ముఖ్యమగు సభలులు చేర్చబడకన్నను అందరి ప్రజలను యీ విషయమున సంబంధపరచబడకన్నను తదితర జిల్లాలందు కలుగని శాంతి మహాత్ముని కీమండలమున గలిగెనని మహాత్ముడు సంతోషించెను. అందులకై మనమును సంతోషపరిచినది. మహాత్ముడు చాలసలముల కేగకుండుట చేతను, ఏక సలములలో చాలినంతకాల ముండబాలకపోవుటచేతను పలువురకు ఆశాభంగము కలిగియుండవచ్చునుగాని ఏప్రిలు 8 తేదీని ఆంగ్లదేశ పర్యటనము సారంభించి దినమునకు 90 లేక 100 మైళ్ల చొప్పున ప్రయాణము సలిపి రనియు అందు చేత దేశభక్త కొండవెంకట పుయ్య పంతులుగారు మహాత్ముని పర్యటనము నిర్ణయింపబడిన కాలము ప్రకారము కొనసాగ జేయుటకు ఆశురత జూపిరనియు తెలిసికొనినచో నెట్టియసంబంధమునీ కారణ ముండనేకదు. ఈవిషయమున మనకెట్టి అసంతృప్తి కలిగినదానిని మరచిపోయి అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీయొక్క తీర్మానములను సమీక్షించి తెలుటకు ప్రయత్నము సలిపినచో వేయిరెట్లులాభము కలుగగలదు.

ఆ. భా. కాంగ్రెసుకమిటీతీర్మానము ప్రకారము నాలుగవసంఖ్య ప్రజలను కాంగ్రెసు సభ్యులుగ మనము చేర్చవలెను. తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీలో, ఆ తాలూకాలోగల గ్రామములలో సగముమాత్రమైన ప్రాతినిధ్యము వహించియుండవలెను. గ్రామములందు నూటికి ముగ్గురుచొప్పున నైనను కాంగ్రెసు సభ్యులుగ చేర్చవలెను.

కావున యీ కార్యమును వెరవేర్చునలిన దని మండల ప్రజలను ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు సభ్యులను మేము కోరుచున్నాము. ప్రతిగ్రామమునందును కాంగ్రెసు రిజిస్టరును ప్రారంభింపవలెను. మేమిరువురమును త్వరలో యీజిల్లాలో పర్యటనము సలుపదలచుచున్నాము. ప్రతిముఖ్యమగు గ్రామమునకును యే గె ద ము. కావున ఆ యా గ్రామముల ప్రజలు మాకు తోడ్పడ వలెనని కోరుచున్నాము.

కాంగ్రెసు రిజిస్టరులను పూర్తిచేయుటకు ఆగష్టు నెలలో మరల గడువుకలదు. ఈలోపున కాంగ్రెసు కార్యక్రమము యీజిల్లాలో సంబంధపరచుక జరుగుటకు, ప్రజలతోడ్పడెదరనియే మేము విశ్వసించుచున్నాము. కాంగ్రెసు నూత్రము ప్రకారము 18 ఏండ్లయనుమించినవారందరను ఏడాదికి 4 అణాలు చెల్లించుగాని 2000 గజముల నూలును వడకిగాని సభ్యులుగ చేరవచ్చును. అట్టివారు కాంగ్రెసు నూత్రముల ననుసరించి ప్రవర్తించవలెను. ఏసభ్యుడైనను వోటింగు అధికారమును పొందగోరినను ఎన్నికలలో నభ్యర్థిగ నిలువదలచినను, ఆతడు ఎల్లప్పుడును ఖర్చునే ధరించవలెను. ఈ జిల్లా ప్రజలు అధికసంఖ్యాకులుగా కాంగ్రెసు సభ్యులుగచేరి కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానమును యీ సంవత్సరాంతమున నమలులో తెల్పుటకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీకి తోడ్పడవలిన దని కోరుచున్నాము.

రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగుట

అద్రా. జూన్ 3:—మొన్న 2 వ తేదీని రాత్రి 8 గంటలకు బెంగాలు- నాగపూరు రైల్వే నెం 223 సామానులబండి గోదావరిలోగడ పోవుచుండగా బొగ్గు చేయబడిన 28 పెట్టెలు పట్టాలనుండి తొలగెను. సామానులకును రైలుచార్జునుకును గూడ నష్టముకలిగెను. దారికడ్డముగా బండ్లు పడుటచేత ఇతరబండ్లు పోవుచున్నావని నిరోధము కలిగెను. 17-వ, 18-వ ప్యాసెంజరుబండ్లు తాత్కాలికముగా గొంపోబడెను. ఆటంకముతొలగి బండ్లు సరిగా పోవువరకును ఇతరబండ్లలోని ప్రయాణికులను ఆ ప్రదేశమున దాటించి దాని కాలనీకలనుంకి బండ్లలో నెక్కించి సాగనంపెదరు. నిన్న 3 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకుండి అన్ని బండ్లును మరల సరాసరిని రాకపోకల సారంభించెనని తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

లేబరు నిజయము ప్రముఖుల యభిప్రాయములు

సంతోషింపదగిన దేదియులేదు

లేబరు విజయమును గూర్చి ముచ్చటించగ నర్ అన్నెము పరకురామపాత్రోగారిట్లు చెప్పిరి—లేబరు నాయకులు యిటీవల చేసిన ప్రకటనలన జూచినచో లేబరు విజయమునకు భారతీయులు సంతసింపదగినదేదియు లేదని వ్యక్తమగును. భారతదేశము విషయమే లేబరు నాయకుల యభిప్రాయములను ఒక్కటే. మొదటినుండియు లేబరుపక్ష నాయకుడగు రామ్మే ముగ్ధునాల్లుగారు చేయుచుండిన వాదనామలనల భారతదేశమునకు వారు అధినివేత ప్రతిపత్తి యొసంగుటకు సహాయభూమి డగునని మన మాహింపలెను. భారతదేశమునకు పార్లమెంటు వా కేర్పరుచు రాజ్యాంగవిధాన మేదియెనను భారతదేశము యొక్క విశ్వకర్మమునకు కారకులగు న్యూనాయదారులసిద్ధిని వారభివృద్ధి చేయుదురాయని చూడవలసియున్నది. కాన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వము వారు నై మకామిషనునివేదికనంగీకరించి దానిపై చట్టమును చేయువిధమున లేబరు ప్రభుత్వముగూడ చేయునుగాని యన్యధాచేయరు. ఒక్క-విషయము మాత్రము స్పష్టముగా కనుపడుచున్నది. లేబరు ప్రభుత్వము సభ్యులగు అభివృద్ధిజేయదలచునుగాని విపరీతములగు మార్పు లేదయు చేయదలచును. (అ. ప్రె.)

ప్రధానమంత్రి సబ్బారాయణ్ గారిట్లు నుడువుచున్నారు. లేబరు జయించినందులకు నాకాశ్చర్యము గలుగుటలేదు. నేనపుడే యనుకొంటిని. లేబరుపార్టీవారు అభినందనీయులు. కమ్యూనిష్టుల యోటములను ఆంగ్లేయులు విప్లవపద్ధతుల యెడల నిభిమానము వహించుట లేదనియు, పార్లమెంటు సభలో కాన్సర్వేటివ్ ముఖముగా సంపించుచువారికే తావుగలదనియు వ్యక్తపడుచున్నది. లిబరల్ పార్టీవారి సాయములేనిది లేబరు ప్రభుత్వము అధికారములో నుండగలదా యనుట అనుమానము. ఆంగ్లేయులు సభ్యులగు రాజ్యాంగవిధానము నెడల అభిమానము కలవారు గాన ప్రభుత్వము కొనసాగింపబడు ననుట కేసందింపమున లేదు. (అ. ప్రె.)

స్వతంత్ర కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుని యభినందనము మీరట్ జూన్ 1:—భారత శాసనసభలో స్వతంత్రకాంగ్రెస్ పక్షసభ్యుడగు చౌదరి ముక్తార్ సింగుగారు ఆంగ్లదేశము నందలి ఎన్నికలలో లేబర్ పార్టీయొక్క విజయమునకు సంతోషము చెల్పుచు లేబరుపార్టీ నాయకుడగు రామ్మే ముగ్ధునాల్లుగారికి తమ యభినందనముల నందజేసినారు. (ప్రెస్)

వరదరాజులు నాయుడుగారి యభిప్రాయము మద్రాసు, జూన్ 4—డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలను గూర్చి యీక్రిందివిధమున తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. కన్సర్వేటివులు అధికారమును వహించినను లేబరుపక్షమువారు అధికారమును వహించినను భారతదేశమున కొక్కటియే. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము సరికట్టుటకు బ్రిటిషు రాజకీయ వేత్తలందరును ఏకభావమును చూపుచున్నారు. లేబరుపక్షవిజయమునకై నే నెంతమాత్రమును సంతసింపను. (అ. ప్రె.)

రామస్వామి అయ్యగారు ఆశాపూరితులై యుండుట

కాన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి అపజయమునకు కారణభూమియైన విషయములను బోధించి, లేబరుపార్టీ విజయము అభినందనీయుని రామస్వామి అయ్యగారునుడువుచున్నారు. లేబరుపార్టీకి కనకా పుష్పము. కొలి యువకులును, శత్రువారిని నశింపజేయు నను వారి శిక్షకత్తము కావచ్చు. ఈ పార్టీ చాలా కాలము అధికారము వహించునా యనవది సంతోషము. ఎన్నికలలో అందుకు భారతదేశమును గమనింకపోయినను లేబరు పార్టీలో భారతదేశమునకు చాలవంది హితులంకటములు రాజయ్యాభివృద్ధిని వారు లుగజేయవచ్చును. బెసెంటుకుగూడ లేబరు నాయకులలో పలుకుబడియున్నది. కనుక భారతదేశముతో రామభారములు నడిపి మాగ్నోనాల్లుగారు అభివృద్ధి కారణభూమిలగుదురని పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఆశించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బె బి వా డ

బెజవాడ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసాధారణసభ 81-5-29 తేదీన అరణ్యం సభ్యులందు డాక్టర్ శివవెంకమల్లికార్జునరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై చేయబడిన తీర్మానములలోని ముఖ్యభాగములు.

ఈ సంఘమునకు శ్రీయుతులు దాసు త్రివిక్రమరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, చుండూరు సీతారామయ్యశ్రీ ప్రిగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, పొణుకుపాటి వెంకటనాగభూషణంగారు కార్యదర్శిగను, మల్లెల శ్రీ రామమూర్తి, కోటనాగ భూషణంగు ప్రగారలు సహాయ కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ క్రిందివారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:—1. అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు 2. గోపరాజు బ్రహ్మానందముగారు 3. వెణుటరుమల్లి శ్రీ రామారావుగారు 4. అంబడిపూడి శేషగిరిరావుగారు 5. మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యురప్రగారు 6. డాక్టర్ శివలెంక మల్లికార్జునరావుగారు 7. మాజేటి ఆదిశేషుగారు 8. అద్దేపల్లి వెంకటగూడ నాధరామ శేషయ్యగారు 9. డాక్టర్. కే. పోతరాజుపర్వగారు.

ఈ క్రిందివారు జిల్లాసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

1. గాదిరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారు 2. డాక్టర్. శివలెంక మల్లికార్జునరావుగారు 3. పొణుకుపాటి వెంకటనాగభూషణంగారు 4. మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యురప్రగారు 5. చుండూరి వెంకటరంగాచారిగారు.

బెజవాడ పట్టణమునుండి ఆంగ్లరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యురప్రగారిని సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మహాత్మాగాంధీగారు బెజవాడ వచ్చినప్పుడు ఏగ్జికిన ఆహ్వాన సంఘమువారి జమాఖర్చు లెక్కలు పరిశీలించి బెజవాడ పట్టణమునకు సంబంధించిన న్యయము రు 300-0-0 లు ఆమోదింపడమైనది. మిగతా జిల్లాము త్రముమీద పైవిషయములో అయినటువంటి ఖర్చులు బెజవాడ పట్టణములో వసూలైన మొత్తములోనుంచే ఖర్చుపెట్టబడినందున సదరుమొత్తము—రు 617-3-6 జిల్లాసంఘమువారు మాచట్టము తరపున జమ కట్టించవలసినదిగా మహాత్మాగాంధీ గారిని కోరడమైనది.

కొంతమంది జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులు ఆనగా శ్రీయుతులు నల్లారిపాపయ్యగార్లు వగైరాలు పట్టణకాంగ్రెసు సంఘమువారితో సంప్రదించక బెజవాడ పట్టణమునందు స్వతంత్రించి కాంగ్రెసు సభ్యులుగ కొంతమందిని చేర్చి సదరు మెంబరుల రక్షింపలను పట్టణకాంగ్రెసు సంఘమునకు యంతరకు పంపక పట్టణకాంగ్రెసు సంఘమును క్లిప్తపరిశీకులలో పెట్టిరి. అందుచేత సదరు సభ్యులందరలను యీసభ్యుల గర్హించుచు పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా సంఘమువారిని తనవ్యతిరేకినవలసినదిగ యీసభ్యుల వారు కోరుచున్నారు.

ఇంకా మరికొన్ని తీర్మానములున్ను చేయబడెను. గూడూరు శ్యామసుందరం.

నోటిసు

వచ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఏలూరుతాలూకాభీమడోలు సబ్రిజిస్ట్రేలో చేరిన గుండుగోలను గ్రామకాపురస్థులు త్రితీయులు మాపులేటి నరసింహరాజుగారి కుమారుడు సత్యనారాయణ రాజుగారు చెడు సహవాసములచేత దుర్వ్యాపారములలో దిగి తండ్రి అయిన నరసింహరాజుగారితో యావదాస్తులు పంచుకొని రిజిస్ట్రే పోలిత్తు వ్రాసికొని తన వాటాకు రాబడిన యావదాస్తిని తండ్రిగారికి దానవిక్రయపు సత్తాధికారములతో 22-5-1929 తేదీని రిజిస్ట్రే సెటిలుమెంటు దస్తావేజుద్వారా సంక్రమింపజేసి తన యావదాస్తిని మొ 1 కి రు 100 వందవారులు చొప్పున వ్రాడిగొనిన చుట్టుకొనుటకు ఏర్పాటుకొన్నాడు గనుక లోకులు ఎవరున్నా సదరు సత్యనారాయణరాజుగారికి ఋణములు ఇవ్వకూడదనిన్ని యిచ్చినయెడల మాకు నిమిత్తము లేదనిన్ని ఇందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

గుండుగోలను } ఇట్లు
ది 27-5-1929 } మాపులేటి నరసింహరాజు.

దేశీయవార్తలు

బెంగళూరు కార్మికుల సమ్మె

బెంగళూరు, జూన్ 1:—మినర్వా మిల్లులోను మహా రాజా మిల్లులోను గత 2 మాసముల నుండియు సమ్మె జరుగుచునే యుండెను. నిన్నటి దినము మిల్లు అధికారులు ఎట్టకేలకు మిల్లులో పని ప్రారంభించుటకు తెగచిరి. కాని, పనివాండ్లవరును సంత్వస్తికరసంఖ్యలుగా రాలేదు.

పౌరుల వద్ద చందాలు వసూలుచేసి పౌరుల యభిమానమును సంపాదించుటకై కార్మికులు నగర విధులందు యూరే గ నిశ్చయించిరి.

రాబోవు 15 దినముల వరకును నగరములో నేవీ ముగు యూరేగింపులును బహిరంగ ప్రదర్శనములును జరుగరాదని మేజిస్ట్రేటుగారు 144 సెక్షను ప్రకారము ఉత్తరవులు జారీ చేసిరి. (శ్రీ ప్రెస్)

డాక్టరురవీంద్ర నాథటాగూరు గారి కేసు గెలుచుట

400 రూప నష్టపరిహారమిచ్చించుట.

అలహాబాదు, జూన్ 1:—ఎడ్యుకేషనల్ బుక్స్ డిపో వారిపైని డాక్టరు రవీంద్రనాథటాగూరు గారు తెచ్చినదావాలో టాగూరు గారికి గెలిచిరి. ప్రతివాదులు తగ్గిన ఫుల్ సకములను ప్రచురణ చేయకూడదనియు, అమ్మకూడదనియు, అలహాబాదు జిల్లాజడ్జి తీర్పుచేప్పెను. నష్టపరిహారము క్రిందను ఖర్చుల నిమిత్తమును టాగూరుగారికి ప్రతివాదులు 400 రూపాయలు యిచ్చుకొనవలెనని కూడ ఆజ్ఞాపించెను. (అ. ప్రెస్.)

రూపాయలనందించి దొంగిలించుట

మధుర, జూన్ 1:—మధుర ప్రేమనందను ప్రయాణికు కొకడు టిక్కెటుకొనుటకు టిక్కెట్లనమ్మ కిటికివద్ద నిలచి యుండగా, ఒకమహమ్మదీయుడు అతనినెక్కువ నుండి త్రోసెను. ఆ గలభాలో రెండవవాడు అతనిరూపాయలనందించి తీసుకొని యాడవవాని కందజేసెను. మూడవవాడు దానిని పట్టుకొని పారిపోయెను. ఈ సమాచారమును పోలీసువారికి వెంటనే తెలుపగా పోలీసువారు యామువురు దొంగలను అరెస్టుచేసి, ఆసంచిని గొబట్టించిరి. దానిలో 482 రూపాయలు వుండెను. (శ్రీ ప్రె.)

బెంగళూరులో పత్రికానిర్బంధ శాసన వికార సత్యాగ్రహము

వాలంటీరులకు శిక్ష

బెంగళూరు, జూన్ 1:—బెంగళూరులో పత్రికా నిర్బంధ శాసనమును రద్దుచేయుచుటకై సత్యాగ్రహోద్యమము ఆరంభింపబడి సదరు యుద్ధ్యుప్రచారమునకై పెద్ద పెద్ద అక్షరములతో ప్రజాప్రబోధముచేయు వాక్యములు గల కాగితపు అట్టలను వాలంటీరుకడు పిచ్చున గట్టుకొని వీధులలో తిరిగినందులకై రామచంద్రుడు అను ఆవాలంటీరుకు సిటి మేజిస్ట్రేటుగారు రు 25 లు జరిమానా వేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

అఖిలభారత దేవాంగస్త్రీల సమావేశము

ముఖ్య తీర్మానములు

కోయంబత్తూరు, జూన్ 3:—బాలికలకు ఎనిమిదవ తరగతి వరకును విద్యార్థిణులుగా విద్య నేర్పుటకు ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటు చేయవలెను, (2) రజస్వలనంతర వివాహములను జరుగవలెను. (3) ఆస్తిలో పురుషులతోపాటు స్త్రీలకు కూడ సరిసమానపుహక్కు లుండవలెను అను తీర్మానము లామోదంప బడెను. (శ్రీ ప్రెసు)

హరిస్వోత్తమరావుగారి దింపుడుకల్గి ఆశ

ఆంగ్ల దేశము న్యాయనిర్ణయసూత్రము నంగీకరించుట కింకను వ్యవధికలదు

వర్కింగుకమిటీ తిరిగి సమావేశమై తీర్మానమును సవరించుకోసవలెను

సంద్యాలనుండి శ్రీయుత హరిస్వోత్తమరావుగారు ఈక్రింది తంతివార్త సంపుచున్నారు:— కాంగ్రెస్ సభ్యులు శాసనసభలయందు పాల్గొనరాదని వర్కింగ్ కమిటీవారు చేసిన తీర్మానమును మరల వారు సమావేశమై సవరించుకోవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఈ సమస్యయొక్క గుణాగుణములను బట్టియు, ఆంగ్ల ఎన్నికలవలన యేర్పడిన పరిస్థితులనుబట్టియు యీ సమస్యను పునరాలోచించుట సంభావ్యము. కాన్సరెటివ్ పక్షమువారి నుండి సాధ్యమైన మేలుబొందుటకు వారిదినరకు కార్యవసరమునుబట్టి సహకారమును, ప్రతిఘటనమును అవలంబించు పక్షముగా నుండిరి. సైమన్ సంఘ బహిష్కారమునకు సంబంధించిన విషయములను వారు కించించు నెడల నాంగ్ల దేశము న్యాయనిర్ణయ సూత్రమును అంగీకరించుట కింకను సావకాశము కలదు. కాంగ్రెస్ అభిప్రాయముల నంటి యభిప్రాయములను గలిగిన యితర పక్షములతో సంప్రదించిన మీదటనే తగినచర్య గైకొనుట కాంగ్రెసువారికి తగియుండును. శాసనసభలను సంపూర్ణముగా బహిష్కరించుట యొకవిషయము. ప్రజోపయోగములకు కార్యములకు సంబంధించిన చర్యలయందును, నిరంకుశాధికారులు తమ బలము నభివృద్ధిచేయుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములను ప్రతిఘటించుట యందును చర్యలలో పాల్గొని బహిష్కార దృక్పథమును గలుగజేయుట మరియొక విషయము. మాటిమాటికి శాసనసభా కార్యక్రమమున కడ్డుతగులుట నియోజక వర్గమును ద్రోహముచేసినట్లగును.

గోదావరి కృష్ణా రిసెటిల్ మెంటు

గోదావరి కృష్ణా రిసెటిల్ మెంటు కమిటీని ఉదాహరణగా తీసికొందము. బాడ్లోలి విజయమును ముందినకొని కాంగ్రెసుపార్టీ వారు రిసెటిల్ మెంటు కమిటీ నొకదానిని స్థాపించవలసినదని కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనిరి. కాంగ్రెసుపార్టీ వారిచే నియమింపబడిన ప్రజానియోజితసభ్యులు ఆ సంఘము నందు పనిచేయుచున్నారు. వారి నాకార్యమును వదలి రమ్మని యడుగుట రాజకీయముగా మనకే మనము ద్రోహముచేసికొనినవార నగుదుము గదా. రహితల కక్షములను దీనికి నన్ని హితమైన యితర విషయములను యిట్టిచే. కాంగ్రెస్ వారు నెహ్రూ నివేదిక నామోదించినారు గనుక ఆంగ్ల దేశములో దానిని గూర్చి యాందోళనము చేయుట కిదియే సరియగు సమయము. వర్కింగ్ కమిటీవారు యీ విషయముయొక్క ఆవశ్యకతను గమనించి తగు చర్య నలంబించెదరని కోరుచున్నాను.

1929 కాంగ్రెసు మహాసభ యేర్పాటులు

పంజాబులో ప్రభుత్వోద్యోగులు కలిగించుచున్న నిరోధములు

లాహోరులో 1929 డిశంబరు లో జరుగవలసిన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభకు కాంగ్రెసు సంఘమువారు చేయవలసిన యేర్పాటులను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు సర్వ విధముల నిరోధములు గలిగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు కనబడుచున్నవి. కాంగ్రెసుకు చేరిన దేశసేవకర్తలవారిని అరెస్టుచేయుచున్నారు. వారి యిండ్లను సోదాచేయుచున్నారు. మరెక్కువ-విధముల గూడ వారికి యిబ్బందులను కలిగించుచున్నారు. కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు డాక్టరు సత్యపాలు గారిని సైతము వదలలేదు. ఇట్టిస్థితిలో గూడ పంజాబు దేశము వారు ధైర్యధైర్యములతో కొనిపెట్టిన చలంపకుండ గట్టి పట్టుదలతో మహాసభకార్యములు కొనసాగించుచుండుట మాత్రము శుభావహముగా నున్నది. ఈసంవత్సరము జరుగవలసిన మహాసభను పంజాబువారు జయప్రథముగా కొనసాగించి, నిర్బంధ చర్యలవలన ప్రజల ఉత్సాహము మరింత వన్నె కెక్కునేగాని అంతరించినోదని దొరతనమువారు గ్రహించునట్లు చేయగలుగుదురని ఆశించెదము. మోక: గాంధీ ఎంఐఎండియా 30-5-29.

కార్మిక స్తంభనము

బొంబాయి మిల్లులలో తిరిగి 8 వేలమంది

కార్మికులు పనిమానివేసిరి

బొంబాయి, జూన్ 1 తేది:—గత మాసములలో 8 వేలమంది మిల్లులలోనుండి తిరిగి పనిమానివేసిరి. వీరందఱును పాతబకాయి ఏడెలవల తీరమును స్వీకరించి పనిమానివేసిరి. ఇదివరలో పనివాండ్లందఱు సమ్మెచాలించి పనిలో ప్రవేశించియుండుట యుద్దేశమునూడ ఏడెలవల బకాయి తీరములను స్వీకరించుటకేయెయ్యండునని ఇప్పుడు వారు తిరిగి పనిచాలించుకొనుటవల్ల విదిరమగుచున్నది.

ఇంకను అనేకవేలమందికి సోమవారమునాడు(3 తేదీ) ఏప్రిలు జీతములు బట్టాడా చేయవలసి యున్నది. వీరుమాన ఏడెలవల జీతము లందినతోడనే సమ్మెలో చేరగలరు.

సమ్మెదారు లండనును ప్రశంసముగానే యున్నారు. కిరిలో చాలమంది గ్రామాదులకు వ్యవసాయపు పనులకై వెళ్లి పోవుచున్నారు. బొంబాయి నగరములో సమ్మెదారులు గుంపులు కూడుటవల్ల ఆల్లరు తేనె నను జరుగుచోవో యనుభూతిచే గురుగాని అంతకంటె ఎక్కువయడగాని యొకచోట సమావేశమగుట వ్యాయ విరుద్ధమని యు ఆజ్ఞి వారు నండింపబడుదురని యు ఇచ్చినట్లు మేజిస్ట్రేటుగారిచే జారీచేయబడిన యుత్తరవును తిరిగి ఇంకొక 15 దినములు అచలవరగబడునట్లుగా మిల్లయజమానులు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదు మిల్లుల సమ్మె

అహమ్మదాబాదు, జూన్ 2:—అహమ్మదాబాదు మిల్లులలోను స్పిన్నింగ్ శాఖలోని పనివాండ్లు ఆకస్మికముగా సమ్మెచేసిరి.

నైనుటింగ్ మిల్లులో జీతములు బట్టాదాలు చేయుట కొకదినము ఆలస్యము అయినదట. ఇంచూత్రముచేర మిల్లయజమానులకు తగినంత ముందుగా తెలియజేయక కార్మికులు సమ్మెచేయుటవల్ల మిల్లయజమానులకు కలిగిన నష్టమునకుగాను కార్మికసంఘాధ్యక్షులు పరిహారము నియోజకలయ నని మిల్లయజమానుల సంఘమువారు కార్మిక జన సంఘమువారికి ఉత్తరము వ్రాసిరి.

కార్మికులు తిరిగి ఎక్సేనను పనిలో ప్రవేశించు నట్లుగా చేయగలమేగాని నష్టపరిహారము నియోజకలయని కార్మిక సంఘమువారు బదులు చెప్పిరి. పంచాయతీదారులగు నేతో మంగళదాసుగారికిని గాంధీగారికిని మిల్లయజమానుల సంఘమువారు రాక నివేదికను దాఖలుచేసిరి. ఆ యామిలులలో 1927 సంవత్సరములో పనివాండ్ల జీతములను నూటికి 15 నొప్పున తగ్గించివేయుటకుగల కారణములు ఆయామిల్లులకునచ్చిన నష్టమేయని తెలియజేయుచు, ఆ యామిల్లుల భాగస్వాముల యుద్ధతాలను మిల్లయజమానులు యీనివేదికలో గాంధీపరచి దాఖలుచేసిరి.

పంచాయతీదారులు యీవిషయమై క్వరలోనే విచారణ జేసెదరు. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త వాణిజ్యసంఘము

విదేశీయులకు హానికలుగకుండ సంరక్షణ గోరుట

సైమను సంఘమువారికి సూచనలు

కలకత్తా, జూన్ 3:—అసోసియేటెడు చేంబరు ఆఫ్ కామర్సువారు సైమనుసంఘమువారికి రెండు ఫిఫాయ్నల్రములను యిదివరకు పంపియుండిరి. అవి బొంబాయి, బెంగాలు శాఖా సంఘములు వ్రాసి పంపినవి. ఇండియాలో విదేశీయ వ్యాపారస్తులకు హానికలుగునట్టి చట్టము చేరియు చేయకుండ శాసనసభలను వారించు నట్టి నిబంధన భావిరాజ్యాంగవిధానమునందు చేర్చవలెనని కోరిరి.

శాసన సభ లట్టి చట్టముల గావించినచో హైకోర్టునకు అప్పీలు చేసికొనుట కవకాశ ముండుననెనని బెంగాలు ఫిఫాయ్నలందు గలదు. కాని న్యాయస్థానముల ద్వారా చట్టసభల కడ్డుదగులుట యిదివరకెక్కడ ఆచారములేదని డెలయజేయబడెను. అందుచే వంగరాష్ట్ర వాణిజ్యశాఖవారు తిరిగి సంచరప్రతి పంపిరి. అందు సభాయుతుడగు గవర్నరు జనరల్ గారికి అప్పీలు చేసికొన అవకాశ మొసంగవలెనని కోరిరి. (శ్రీ ప్రె.)

మధుర కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గ తీర్మానము నామోదించుట
మధుర, జూన్ 3:—మధురజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ ఎల్. కె. తులసిరావు ఎం. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షతన జరిగినది. ఈ సభను తిరిగి వారే అధ్యక్షులుగను, హాజి మాలనా సాహెబుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఎ. వైద్యనాథయ్యగారు, పి. వి. సోమసుందరనాథుగారు కోశాధిపతులు, కార్యనిర్వాహక ఎన్నికొనబడిరి.

ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలను పొడిగించుటను సంఘమువారు నిరసించిరి.

భారతదేశీయరుహసభ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు గావించిన తీర్మానమును సంఘమువారు పూర్తిగా ఆమోదించి, కాంగ్రెసు సభ్యులు శాసనసభలలో పాల్గొనరాదని తీర్మానించిరి. (శ్రీ ప్రెస్)

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ

ఎన్నికలు వాయిదావేయబడుట

ప్రభుత్వప్రకటన

నైఋత్యూ, జూన్ 3:—గవర్నరుగారు శాసనసభను ఆక్టోబరులో రద్దుచేయవలయునని నిశ్చయించిరిని తెలుపుచు గజెటు ప్రత్యేకసంచిక వెలువడినది గవర్నరుజనరలుగారు ఎన్నికలవిషయమున తెలిపిన కారణములే తెలుపబడెను. శాసనసభ సరిగ్గా 1930 జనవరి 10 వ తేదీనకి ముగియవలసియున్నది. ఇంక నెలకాలముచరచ పొడిగించబడునో యిట్లు ప్రకటించబడలేదు. అనంతరము ఎచ్చనప్పుడు యెచ్చి కాలనిర్ణయము జేయచు వేరొక ప్రకటన గావించుదు. (ఆ. ప్రెస్)

ఆఫసు చుదము

నాదిరుఖానుగారి కాబూలు దండయాత్ర

పెసాచు, జూన్ 1 —నాదిరుఖానుగారు కాబూలు పై దండయాత్రను ప్రయత్నములు తిరిగి చేయుచున్నారు. ఈ పర్యాయము బుట్టాకుమీదుగా పటాలములను నడిపించుటకు ఆలోచించుచున్నారు. రుసు పటాలములలోని సైనికులను గుర్తులను కట్టించుటకై కాశీజిల్లను తెచ్చుటకై పెసాచును తమ తాలూకునుండి ద్రవ్యమిచ్చి పంపిరి.

బుట్టాచరకు తమపటాలములను నడిపించుకొనివెళ్లిన యెడల అచట నాదిరుఖానుగారి సోదరుడగు హమంఖానుగారు ఖిలీ కలిగికొనెదరు. హమంఖానుగారు కొన్ని కుగియానీ పటాలములను హుగోకహిల్ పటాలములను నాదిరుఖానుగారి సహాయమునకై తీసికొనివచ్చెదరు.

నాదిరుఖానుగారి పటాలములను ఖిలీహమ్మదుఖానుగారికి సర్వసేవాధికారిగా నియమించిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

అల్లభారత ద్వితీయ దేవాంగనమావేశము

ఈసభ కోయంబత్తూరులో 3 వ తేదీన మరలజరిగినది. త్రాగుడు, బాలురు బిడ్డలు వగైరాలు త్రాగుట మన్నన దురలవాటులను మాన్పాలెను. వివాహపద్ధతులను సంస్కరింపవలెనను తీర్మానములును సంఘాభివృద్ధికి సాధకములగు మరిపెక్కు తీర్మానములును గూడ నామోదంపబడెను. (శ్రీ ప్రెస్)

సార్వభౌముని జన్మదినము

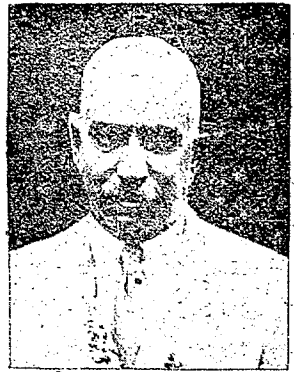
సిల్వా, జూన్ 3:—సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవములు భారతదేశము దంతలను చాలవైభవముతో జరిగెను. కొన్ని స్థలములందు పౌనిక ప్రదర్శనములు కూడ జరిగెను. (ఆ. ప్రెస్)

యస్. యస్. గుజరాత్ అనున్వీయకున

అగ్నిప్రమాదము

కలకత్తా, జూన్ 4:—హుగ్లీ నది నడుమ యస్ యస్. గుజరాత్ అను స్టీమరునందుండిన నూనె, కొయ్యలు గోతములు మొదలైన సామానులకు నిప్పుటుకొని కాలి పోయెను. అగ్నివార్ష ప్రయత్నములు నేటిరాత్రి 4-30 గంటలవరకు జరిగి అగ్ని నార్పిరి. అగ్నిప్రారంభమునకు కారణము తెలియలేదు. (ఆ. ప్రెస్)

జాతీయమిత్రసభకు భారత ప్రతినిధులు

(ప్రె. ఫో. బి)

(1) గౌ. సర్ మహమ్మదు (2) సయ్యదు రజ ఆలిగారు సి. (3) సర్ జగ్జీ కాల్సేటగారు -
హబిబుల్లాగారు - భారత రాయ ఐ. ఇ., బి. ఇ. రాయబారవర్గ జనీవా లింతర్జాతీయసభకు
భారతపు నాయకులు సభ్యులు. భారత ప్రతినిధులలో నొకరు.

కపర్ధలా మహారాజుగారు

నానారాష్ట్రసంఘమున హిందూదేశ ప్రతినిధులుగ నియమింపబడిరి. (ప్రె. య్. ఎ)

గుంటూరు

డాక్టరు శర్మనందగారు

గుంటూరు మే 3:—ధూతెభివ్యవస్థరహస్యములను చుట్ట పంపింపవలెనను జెప్పగల్గు డాక్టరు శర్మనందగారు నిన్న యిక్కడికి వచ్చిరి. ఇక్కడ వింకను కొంతకాలముగడని తెలియుచున్నది.

ఎండలు

ఈచెన్నైము గుంటూరునం దండ లెక్క న గాయలేదని చెప్పవచ్చును రోహిణీప్రభావము విరమించినది. రోహిణికి రోట్లు పగులు నను సామెత సార్థకము గావలసియున్నన ఈ వర్షము తద్ధిన్నమైనది.

శ్రీ శ్రీ వె. రామచంద్రరావుగారు

ఈ యూరిలో చాలనర్సరములు ప్లేడరిచ్చు త్రి జేసి, కొన్ని ఘాసములనుంకియు పక్షవాతవ్యాధిచే బాధపడుచు, వెన్నెలగంటి రామచంద్రరావుగారిమధ్య 10 రోజులక్రింద దివంగతులైరిని తెలుపుట కెంతయు చింతిలుచున్నాను.

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

గుంటూరుతాలూకాబోర్డునందు రానున్న యెన్నికలకు ముందప్పుడే యిరువత్ ములెర్పడినట్లును ఒకరినొకరు పోటీతో పనిజేయుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. (ప్రత్యేకవిలేఖరి)

హెచ్చరిక

మట్టిశేతు రామయ్య అను అతడు తప్పుడుపనులు చేసి నందున మావద్దనుంచి గుమాస్తాగా తొలగించినాము. గనుక గుంటూరు, కృష్ణాజిల్లాలలో నుండు ఇన్ కంటాక్సు కట్టువారు జాగ్రత్త.

సి. చంద్రశేఖరరెడ్డి, ఆడిటరు, బెజవాడ.

హర్షి గారు

వీరు వెటరినరీ కళాశాలాధ్యక్షులుగ నున్నారు. వీరిని వెటరినరీ డైరెక్టరుగ, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

మాధవన్ సతిగారు

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వపు సెక్రటరీయెట్ కార్యాలయములో నియమింపబడిన ప్రధమస్త్రీ. (యస్. ఐ. ఎ.)

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎగ్జ్యూటర్ ప్రొసెక్యూటర్ కాటేజియందు సార్వభౌముని జన్మదినమునాడు వారి ఆరోగ్యాభివృద్ధికై సుబ్రహ్మణ్యస్వామివారికి ప్రార్థనలుసలిపి కర్పూరహారతుల నొసంగి శేషభక్తకన్నదానముసలిపినట్లు 'కె. ఎన్. దండపాణియ్యంగారు తంలివార్తనంపిరి.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ జూన్ నెల 4వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దియ్యముబస్తాలు		
గునుమ తెనాలిది ,, ప 42 కలది రు	13 0 0	13 8 ౦
సెల్లారిది ,, డిటో	13 8 0	14 8 0
శీర్లి ,, డిటో	15 8 0	17 0 0
చాగులు త, 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వలు	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	16 0 0	17 0 0
పెనగలు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
పెనలు ,, డిటో	16 0 ౦	17 8 0
పెనుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
జులవలు ,, ర 195	9 8 0	10 0 0

3. నూనెపన్నులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	140 0 0	150 0 0
సెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
మేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
మేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు.104 మిషన్ నూనె 96		
అముదము బా 1-కి	101 0 0	108 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	105 0 0
కురపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
చనియాలు ,, బా 1-కి	42 0 0	49 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40	50	
బెల్లము బా 1-కి	28 8 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	26 4 0	26 8 0
చింతపండు బా 1-కి	85 0 0	50 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	82 0 0	84 0 0
చదరం	27 0 0	34 0 0
రవుండు	32 8 0	35 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయూరె	రు 7 15 0	
నెం 6 ,, కటారి	5 0 0	
నెం 24 ,, లాకి	5 10 0	
నెం 40 జామ్యర 10 పా	11 4 0	
నెం 44 సాండ్	5 18 0	
నెం 40 రాజీ	10 9 6	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	4 12 8	

7. లోహములు

జెండి 100 తులం 1-కి	57 0 0	రు 60 0 0
బంగారుతులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
సవరను 1-కి		18 9 0
ఇత్తడి బా 1-కి		255 0 0
రాగి బా 1-కి		290

8. రంగులు

అతి మేలు స్విట్జర్లాండు అలిజరయిక్ సింహంమాక్కు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, పీలీరంగు 1 కి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 ౦	
,, 1 అందర	1 8 0	
బుర్గులు పాన్డుస్కా-త్ లెట్ అవగా (టర్కి రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగ్ 8 కి	1 ౦ ౦	
చదర 4 కి	1 2 ౦	

చిత్తూరుమండల వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 4-గత రెండువారములుగ మండల మంతటను యెండలు తీవ్రముగ కాయించున్నవి. తీవ్రవ్రాతముచే ననేకజీవులు లభ్యమైపోయియున్నవి. ఆకాశమంతయు మేఘావృత్తమై యున్నదిగాని వర్ష మిసుమంతయు గురియట్లేదు. గతవారమునకు యుంధూమారుతము చేలగేగి యశుంఖ్యాకములగు పృథ్వీములకు గృహములను నేలగుల్చినది. చిత్తూరునందు కొన్ని తంత్రీతీగలు కూడా తెగిపోయినవి. బావులలో నీ రెండిపోయి త్రాగుటకు చాలినంత పుణ్యజలము దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. రైతులు వ్యవసాయమును సాగించుట కలు బావులలో నీరులేకను, యిటు దుర్భర వర్షాభావముచేతను శ్రమించుచున్నారు. పశుపక్ష్యాదుల మొదలు మనుష్యులవరకు గల జీవజంతి చుర్ర మో రాముడం ద్రా యని ఆకాశమునైపు జూచుచున్నది.

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

చిత్తూరుమండల స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖయందలి ఉద్యోగుల పట్టిక గత వారమున జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుల చే బ్రకటింపబడెను. మొత్తము ఉద్యోగుల సంఖ్య 212. అందు బ్రాహ్మణులు 106, బ్రాహ్మణేతరులు 82, మహమ్మదీయులు 15, భారతక్రైస్తవులు 9, మందియనున్నారు. జీతములపరిమాణ మత్యంత ప్రాత్యాహరణముగనున్నది.

తిరుత్తని-నీటికుళాయిలపద్ధతి

తిరుత్తని చిత్తూరుమండలములోగల ముఖ్యపట్టణములలో నొకటి. ఇచ్చట బలాభావ మెక్కువ. ప్రజలు నిరంతరము బలాభావముచే గల్గు ఘోరవ్యాధులబడి మృత్యుచున్నారు. అందులో నిది నక్షిణహిందూ దేశమండలి కైవత్ ప్రముఖము నది. ప్రతివారమును వేసకువేలు ప్రజలు తీరయంత్రులవుచుండురు. ఇట్టి ముఖ్యప్రదేశమున కొళాయిలపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుట ముఖ్యమని తలచి, యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీ మునిరత్న మునాయుడుగారు, ప్రభుత్వమువారిని

సాయముకొరకు ప్రార్థించిరి. మొత్తము 2.48 లక్షలనుగని అంచనావేయబడెను. కాని ప్రభుత్వమువారు అందులో సగము దినముమాత్రమే యిచ్చెదమని వ్రాసిరి. యూనియనుబోర్డువారు శ్రీ భాగముల ధనము సాయము చేయ న ల సి వ డి గా కొరిరి. ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనలేదు. కాని గత మార్చిమాసమున ప్రభుత్వమంత్రులు, సుబ్బరాయను, ముత్తయ్య ప్రభృతులే తెంచినపుడు కొళాయిపద్ధతుల యావశ్యకతను గూర్చియు, సగపా లచ్చుకొనుటకు తమకు శక్తి లేమినిగూర్చియు పౌరులు విన్నవించుకొని యుండిరి. ప్రస్తుత మవిషయము ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. నాలుగింటి మాడుపాల్గ ధనమును ప్రభుత్వమువారు రచ్చుకొనుటయే ధర్మమనియు, కొళాయిలపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి ప్రజల కష్టమునుబాపుట ప్రభుత్వమువారికి కనీసధర్మ మనియు నూచించుచున్నారము.

కమ్మమహాజన సభ

రాజోపు వారములో కృష్ణా మండలాంతర్గత మగు అంగలారిలో జరుగనుండు కమ్మమహాజన సంఘసమావేశమున కీ మండలమునుండి శ్రీయంత్ర మునుస్వామినాయుడుగారు, బాపు భూరు మునిరత్న మునాయుడుగారు పరుమారు, సుందరవరదులుగారు మున్నగువారు చాలమంది వెళ్ళుచున్నారు.

శ్రీజయలక్ష్మీ గ్రంథాలయము

చిత్తూరుమండలములోని చివ్వాడయందు సుసాపితమై యున్న శ్రీజయలక్ష్మీ గ్రంథాలయమునకు గతవారమున శ్రీ కాశ్యపినగరము తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు మునిరత్నమునాయుడుగారు, సుప్రసిద్ధాంధ్రవిమర్శకులగు శ్రీపరుచూరు సుందరవరదులుగారు విచ్చేసి యుండిరి. గ్రంథాలయ నిర్మాణసాధ్యమున, గ్రంథాలయాభివృద్ధికై శ్రీయంత్ర బూదూరు రామసుబ్బారెడ్డిగారు సల్పుచున్న యహూల్య కృషిని నీరు మిక్కిలి ప్రశంసించి యుండిరి.

జిల్లావిద్యాసంఘము

జిల్లావిద్యాసంఘాధ్యక్షులవరనికి ఎన్నికలు యీమాసాంత్యమున జరుగను. రాజా శ్రీ బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులుంగా కే మరల నాపదవికి యేకగ్రీవముగ నెన్నికొనబడుదురని తెలియుచున్నది.

ఎరాస్మిక్ సబ్బులోనున్న సాగ నేమనగా ప్రతిదినమును వానిని వాడుచున్నచో చర్మమునకు శాశ్వతమగు మేలు కలుగును. అతిఅందమై వీని గుచ్చమునకు పూ బా పు వ్వు సాకుమార్యమును పరిమళమునుగూడ కలవు.

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

ERASMIC PERFUMERS - LONDON

మహాత్ముని ప్రకటనము

పాతూరి సుబ్బయ్య.

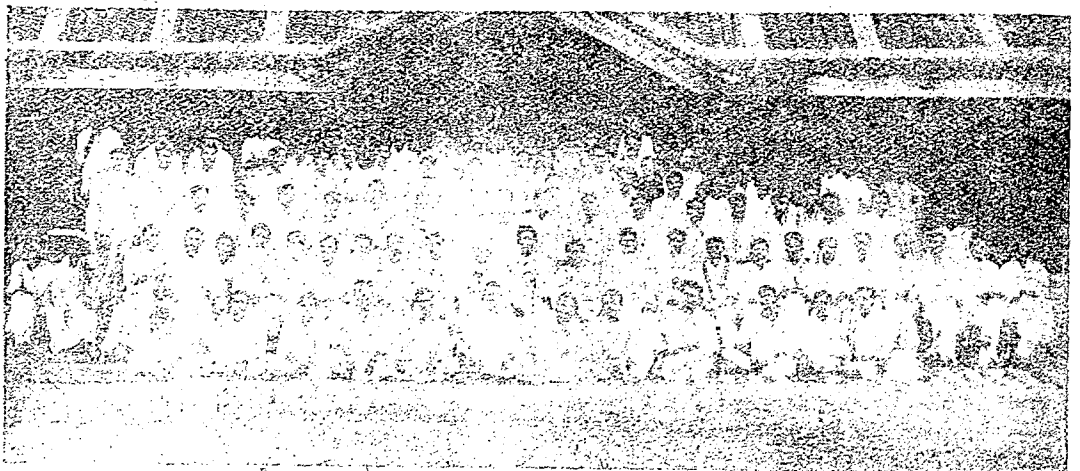
A black and white portrait photograph of a man. He is wearing a white turban and a dark suit jacket over a light-colored shirt and a patterned tie. A small, light-colored flower is pinned to his left lapel. The background is dark and textured.

3. రా|| సా|| టి. ఎస్. సుబ్ర
హ్మయ్యగారు, ఇంగ్లాండులోని పాత
భటుల సభను వెదలుచున్నారు.
(పె. పా. టి.)

ముత్యాలపేటలో, సిటీ స్పెటలు లీగువారు ఏర్పరచిన ఉచితవసనమందిరమును, కార్పొరేషను విద్యాశాఖాధికారు లగు జి. వందనముగారు గత శనివారమునాడు తెరచిరి. ఫోటోలో వందనముగారు కలరు.

(ఫి. య. కె. సి.)

తెనాలి తాలూకా హైస్కూలు పాఠవిద్యార్థుల సంఘ సమావేశము — 1929

కళంకః స్వభావమునందే నిశ్చితమైనది

క శిలకపట్టములు. కొన్ని పురాతనస్థలము లున్నట్లు
 పొడగట్ట చున్నవి. అందుగా ముఖ్యముగ కోటిదిబ్బ జగతిమే
 యనెడు రెండై ధను స్థలములు చిగకాలమునకుంకి కన్నట్లుచూస్త
 వి. అప్పుడప్పుడు ఈ స్థలములను జూచుటకు కొందరు విద్యార్థి
 మానులు వెచ్చించునారు. ఇందుగ ముఖ్యముగ మి. రా. రా.
 శ్రీ బా.రా. శేషవిధిరావువంశులు యుం. ఏ. గారును మి. రా.
 రా. శ్రీ చిలుకూరి నారాయణం పు వంశులు యుం. ఏ.
 యక్క. టి. గారును కస్తూరునకున్నే ఆపరాధన ప్రదేశముల
 ను చూచియుంకిరి. ప్రస్తుతము ఈయనాలో వేసంగి సెలవులలో
 సముద్రపు పల్లగాలిని నేనించుటకు సకాం చేసియున్నటువంటి
 నిన్ని కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో హిందూదేశ
 సరిత్ర ప్రొఫెసరుగా నున్న శ్రీయుర వి. పి. భట్టాచార్య నకు.
 ఏ. గారు కోటిదిబ్బను పరిశీలించి అదిబ్బను త్రవ్వించుచుండగా
 పురాతనమైన ఇటికెల్ల గోడవునాగులు పంపలు పోవులని
 పాత్రముక్కులు నాణెములు మొదలె నవి దొరకుచున్నవి.

తుని సేపనుదగర తుపాను

గర్భ వివాదము రాత్రి వుని, తెకవాడ, స్త్రీవసువు
 ముగ్ధులెద్ద యుహానుగాలి విధివందున ఒక ఉద్వృబండియొక్క
 ప్రేమనానాలు తెండు పైలుకములవంకి దమ్మిపోయి మార్గము
 నకడ్డముగా నెలివోయెను. అనేక గంటలకాలము గడచిన
 పిమ్మట నొక డ్రైమును దెప్పవలసివలెనని బిచ్చిదీని వంశబడి
 నేటియునుమున మార్గము గడిచెదలబడెను.

లాహోరు ము దణాలయము సోదాజ్ఞాచుట

లాహోరు, జూన్ 2... పోలీసు వారు సాయంకాలము:
అకోబన్న ప్రెస్ ముట్టకేనే తాళమువేసి, పేరు ముద్రణా
లయమంతయు నవతీవన భారతవంశ కరవక్రమాల కొరకు గాను
నాల్గు గంటలసేపు వెదికిగాని అట్టికాసేపును లేమియు దొరక
లేదు. ఇదియర కొకడు పోలీసువాని పేరునుననుచ్చి గుమాస్తాను
బెదిరించి ఎత్తుకపోయెనని ముద్రణాలయధానికారి తెలిసెను.

(A. 10.)

కష్టగంధుల రామేశం

రంగూను మండల ఆంధ్ర సభ

జేకోద్ధారక నాకేవ్వర రావు పంతులుగారి
సూచనానుసారమున సెప్టెంబరులో జరుగును

రంగూను మండల ఆంధ్ర సభావ్యవస్థాకార్యదర్శి
యగు, ఆ. నారాయణరావుగారు మట్టిలు వ్రాయుచున్నారు. -
జేకోద్ధారక శ్రీ కాశీనాథుని నాకేవ్వర రావు పంతులుగారు
రంగూను మండల ఆంధ్రసభాధిపత్యమును వహించుటకై
చయితో సంగీకరించిరి తెలుపుటకు సంతోషించుచున్నాను.
ఈ సభ రంగూను పట్టణమున, సెప్టెంబరు నెలలో జరుగును.
సభాధ్యక్షులు తమ కే తాళిబులు అనుకూలముగ నుండునదియు
ముందుదెలుపుచు మన కెలవిచ్చియున్నారు. వీరు తెలుపుటతో
పాటు ఆహ్వానసంఘము వారు సభాసమావేశమును నిర్ధారణచే
యున్నారు. రంగూను చాల దూరమున నుండి, సమద్రము
మీదుగాగాని నేరుకు మీలకే పోయినను, పంతులుగారు
ప్రయాణమును మాడక ప్రజాభిమతమునే ప్రధానము చేసికొని,
వారికి సహజముగ జేదార్యముతోడను, వాత్సల్యముతోడను,
రంగూనుమండల సభాధిపత్యమును వహింప సంగీకరించినందు
లకై ఆహ్వానసంఘమువారి తంతయు కృతజ్ఞులై యున్నాము.
పంతులుగారి రాకకున రంగూను ఆంధ్రసంఘమును కలవర
పొందుచున్న కొన్ని కొన్ని క్లిష్టసమస్యలు పరిష్కారమై
ఆంధ్రపురోభివృద్ధి సాధింపబడగల గను నాశతో నున్నాము.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ జూలై నెల 2-వ తేది సోమవారము

చుట్టుప్రక్కల	కె 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	కె 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	కె 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-వ తేది నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడియు
గోపాల్ పూర్	91	70	1.0	1.5	+ 1.2
విశాఖపట్నం	91	80	+	0.8	- 0.1
కాకినాడ	101	82	...	1.2	+ 1.0
మచిలీపట్నము	104	95	...	...	- 0.3
కర్నూలు	98	78	...	...	- 0.1
బళ్లారి	94	77	...	...	- 0.2
అనంతపురం	...	...	...	...	- 0.5
కడప	101	82	...	...	- 0.3
నెల్లూరు	103	84	...	...	- 0.1
మద్రాసు	103	83	...	...	- 0.2
కడపూరు	101	81	...	...	- 0.1
నెల్లూరు	98	81	...	...	- 0.4
నీలము	97	75	...	...	- 0.4
కోయంబట్లూరు	98	71	0.2	0.2	+ 0.1
తిరుచనాపల్లి	96	79	...	...	- 0.2
నాగపట్నము	99	82	...	0.1	- 0
మగడ	94	77	...	...	- 0.2
పొంపే	90	82	...	...	- 0
పొలంకోట	...	...	...	...	- 0.1
తిరువేండ్రము	81	76	0.1	0.7	- 0.1
కొచ్చిన్	83	72	4.6	6.1	+ 4.1
కాలికట్టు	86	72	3.5	5.9	+ 4.1
మంగళూరు	90	71	...	...	...
మంగళూరు	87	66	+	...	- 0.5
మేరకార	99	61	1.8	3.5	+ 2.2
కొడైకనూర్	65	53	0.5	0.6	- 0
కానూర్	68	57	0.3	0.3	...

సర్కారులు:—గోపాలపురములో 1.0 నల్లించెను. వి
శాఖపట్నములో చినుకులుబడెను. నిన్న మచిలీపట్నములో
104 డిగ్రీలు ఎండగానెను. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి 11
డిగ్రీలు తక్కువ.
డక్కన్:—పగటివేడిమి 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నాటకము:—మద్రాసు, నెల్లూరులో నిన్న 103
డిగ్రీలు ఎండగానెను.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,
సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

జాబులు

“ఎవరికేని దొరకినదా”

ఆ కల్ల సుబ్బారావు, అను నా సెవనతోమ్మారులు పుట్టి
కెట్టు 28-5-29 వ తేది ఉదయము కాకినాడి జగన్నాథపుర
ములో జాతిపోయినది. అది చాల యువశ్రేయము: అది యెవరి
కిదొరకినదా దిగువ యెడ్రెస్సునకుఁబంపినవో మిత్రులందఱినింపు
ను—తేదా దొరకింట్లు తెలిసినవో స్వయముగా నవ్విపుచ్చు
కొందును.

ఆ కల్ల సుబ్బారావు,
మనకపల్లి, ఏనాంపాట్ల, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు: తెనాలి

విజ్ఞప్తి

ఈ నెల 19, 20, 21 తేదీలలో గుంటూరుజిల్లా
తెనాలి పురమున జరుగు ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తుమావేశ
మున తమ అభినయము సభ్యులతోజనులు విలీకింపగలుగుటకై
తాము నిర్ణయించుకొన్న నాటక నాటమును, నటుల నామ
ములను, శీఘ్రముగా తెలుప జేయుచున్నాను. వ్యవధి చాలదు.
కార్యప్రణాళిక ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది.

వి. గోవిందరావు,
ఆధ్యక్షుడు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సహకారసభ

నాల్గవ ప్రచురము.

ఆహ్వాన సంఘము వారు 29-5-29 తేదీని భీమడోలు
గ్రామములో సమావేశమయి 1929 జూలై నెల 8, 9 తేదీలలో
భీమడోలు గ్రామములో జరుపబడు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా
ప్రథమ సహకారసమావేశమునకు మ. రా. శ్రీ శ్రీయంత
గూడూరి రామచంద్రుడుగారు (గుడివాడ) అధ్యక్షులుగా
యెన్నుకొనిరి. తీర్మానములు పంపదలచుకొన్న వారు యీనెల
6 తేదీకి యిచ్చటను చేరువట్లుగా పంపగలండుటకు కోరడ
మయినది.

వై. స్వామినాయుడు.

నెక్రటరీ (కన్వీనరు)

ఆహ్వానసంఘము.

2-6-29

కమ్మ మహాజనసభా సమావేశము

కమ్మ మహాజన సభా సమావేశమునకు సంగలూరులో జరు
పుటకు చూడఁబరచుటకు మ. రా. సభ్యులందఱును. కాని
సభ జరుగు తాళిబు నాకేవ్వర రావు పంతులుగారు వచ్చినవే
వుంది. మాను మునలవాడలో జరుపఁబడినది నిర్వహించు ప్రక
టించారు. కాని ఇదివరకు ఆసభ్యులను సొన్నికగాని తేదిగాని
నిర్ణయించలేదు. సభను జరిపెనానికల కలంకాలు కలహాలు
మాడా నాకు తెలుసను. అయినను సమ జరిపేదో లేదో తెలి
పినా దాగుండెడి. ప్రధానము కార్యక్రమాధికకు ప్రకటించుట
నిండాకావరం అని తెలిసినన్ని కార్యదర్శులు ప్రోత్సహించి
మావేయడం లేదు. ఇట్ల సభతియెంతో క్లిష్టంగా ఉంది. ఈ
చెట్టాభిరూఢి అంతుపట్టినట్లుం బట్టజాలకే వల్లంబుంది. అందు
చేత ఆహ్వాన సభ 2 రోజు తేది వ్యాధులు వచ్చేచోని కి
వీలు ఉంది. వ్యవధి లేక ప్రచారానికి తెలుపు
నిండునాంధ్రక సభలకుమాడట్లు సేవలకు ప్రయత్నిం కాం
నిండుచింతకరమే అయినా కార్యములు నానిని తీర్చుపె
ట్టమాడదు కాబట్టి సభా కార్యనిర్వాహములు సమావేశమును
నిర్ణయముగా జరుపుటకు నిశ్చయించి ఆసభ్యుల నామములు
ప్రకటించాలయినది ప్రార్థన. మున్న మునలవాడ గుడివాడ
లో జరిగిన ఆహ్వానసంఘ సమావేశంకల యేమైనదో మా
తెలియవరచాలి. ప్రముఖులలో లోపములే సమావేశములోని
లాభము స్వల్పముగా, దీనిని గమనించాలని ప్రార్థన.

“కమ్మారి చిన్నోము”

మోహినితైలము

5 తుల నూనెగల నీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాటులకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం గివో, బొంబాయి-మదరాసు

మరణానంతరము

పై శిర్షికను శ్రీయంతులల్లా శేషగిరిరావుగారు సగు
దర్శిని యుగాదిసంవికలందు వ్రాసిన వ్యాసమును ఆంధ్ర
పత్రికలో యుద్ధరించి ప్రకటింపగా గూఢిని. అందలి యంత
ము లోకము చారిత్రోగలసియుండువారు వినియుండురు. నాకు
అట్టిభాగ్యము ‘ఆంధ్రపత్రికా’ సంచాసకీయవర్తముననుంకినపు
డు లభించెను. 1921 సంవత్సరమునందు పరలోకవాసులతో
సంభాషణములను వా రమాల్యులుగువానిని జరిపినపు డున్నట్లు
లని కొందఱు భ్రమపడిరి. అప్పుడు ఆంధ్రపత్రికా రాజమున
వారు వ్రాసిన వ్యాసములు నిలాక్షరములై యెప్పారుచున్నవి.
వా శ్రీ వ్యాసమున వ్రాసినటుల యిహపరజీవితసమన్వయము
నిండు నిర్ధరించిరి.

ముక్కాటిపిలిపిన నొకనాడు శేషగిరిరావుగారు వ్రా
యినాడనిరి. నేను కొన్ని ప్రశ్న లడుగజూచితిని. అన్నిటికిని
జవాబు వ్రాయుచుండిరి. ఆవ్రాయునదెవరు. శేషగిరిరావు
గారేనా నుతలై నానా అని నాకు సంతోషముగలెను. నా
మనస్సును కూరి తెలిసికొన్నటుల వ్రాయుచున్నవారు ఆసి
పుచ్చుకునకు సందేహముగల్గె గావున వ్రాయవద్దు అని వ్రాసి
ఆపివేసిరి. ఇది నాయనుభవముగాన చెల్లుచున్నాను. మరణా
నంతర వ్యాసమున వ్రాసినటుల అంతస్సుద్ధి యున్నగాని యిట్టి
శక్తి లభింపజాలదు. అట్టిశక్తి యున్నవానికిగల ఆత్మానందము,
తేజము చురొకరి కుండజాలదు. అద్వైతముఖము ననుభవించు
చును. ప్రతిమానపుడును అట్టిస్థితిగాంచి అనందము ననుభ
వించునుగాక!

గుంటూరు.

చల్లం జగన్నాథం.

దక్షిణాంధియా రైల్వే కుట్ర కేసు

ముద్దాయిలను జామీనుమీద పదలుట

తిరుచినాపల్లి, కే: 21:—దక్షిణాంధియా రైల్వేకుట్ర
కేసులోని ముద్దాయిలగు యం. యస్. పళనియనేలు, టి. వి.
కె. నాయుడు, సి. ఆరుముగంపిళ్లెగార్లు విడుదల చేయుటకు
చెన్నపురి హైకోర్టువారు జేసిన ఉత్తరపు ననుసరించి తిరుచినా
పల్లి సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జామీనుసత్రములు దాఖలు
చేసిరి. ఈ జామీను పత్రములు ను 29 వ తేది
బుధవారము నాడు జైలు నుండి పరింటెం
డెంటుకు సంపబడెనుగాని ఆకోర్టు తిరుచినాపల్లి సెంట్రలు
జైలులోనుండి ఒక ఖైదీ యొనుకొని పానిపోవుచే అనాడు
నూపరింటెండెంటు యొ ముద్దాయిలను విడుదలచేయలేదు.
మరునా డుదయమున వీరిని ముగ్గురిని విడుదలచేసిరి. తక్కిన
ముద్దాయిలగుట విడుదల చేయించుటకు ప్రయత్నములు
జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారతి దేవాంగయంత్ర సమావేశము

కోయంబట్లూరు, జూలై 2:—అఖిలభారతదేవాంగయంత్ర
సమావేశము శ్రీయంతుల పుట్లన్న (తెంగళూరు) అధ్యక్షత క్రింద
నేని మరల జరిగినది. దేవాంగళులకు సంబంధించిన తీర్మాన
ములు కొన్ని చేయబడెను

1. నిర్వంధ్యచిత్త ప్రాధమిక విద్యకు బాలురమును, బాలి
కలమును కూడ నేర్పవలెను. 2. బాల్యవివాహములును, యీడు
జోడుకు పురిచి వివాహములును పనికిరావు. 3. ఒకపురుషుడు ఒకభార్యయుండగా, మరియొక స్త్రీని పెండ్లి
యాడనూడెను. 4. వివాహసంయములందు అధికముగా ధన
ము స్వయము చేయనూడెను. 5. పితంకుపుత్ర్యివాహములు
చేయవచ్చును అను తీర్మానములు సభలో ఆమోదించబడెను.

(అ. ప్రె.)

Tirumalai Tirupati &c,
Devasthanams, Tirupati.
NOTICE.

Is hereby given to the public and to the
students of the Ayurvedic and Sanskrit colleges
of Tirumalai, Tirupati &c., Devasthanams that
the system of paying stipends to the students
has been abolished and that boarding arrangei
ments will be made for them in the Desanthr-
feeding hon e from the beginaing of the next
College Year (ie., July 1929).

Sd/- SRI RAMACHANDRA DOSS,
Interim Vicharanakartha.
31-5-1929.

చంద్రా నర్సరీటోటలు- నేలం జంక్ షన్
మామిడిపండ్లు, ఇంగ్లీషు మామిడి, మార్కెట్టుధర
ప్రకారము పంపబడును. మామిడిచెట్లు, ఇతర ఫలవృక్షములు,
కోటనులు, ఇంగ్లీషు, స్వదేశీ మామిడికాయల పూలవిత్తనములు
కొత్తవిగా ఉన్నవి. క్యాటలాగు పంపుదుము.
Chandra Nursery P O Salem Junction

మీకు ఇంజనీరింగ్

కో ఆయిట్ వెంట్రుకలను శాశ్వతముగా మొలవకుండా
తొలగించును. రు 8-0-0, ఒక నెలవరకు రు 2-0-0 మాత్రమే.
భవ్యంతరతయం, నాయనిపల్లి, నేటపాలెంపొట్టు.

WANTED.
Candidates for Wireless Telegraph and Sta-
tion Masters's Courses. Railway Fare PAID.
Boarding arrangements. Apply for Prospectus
and Application Form enclosing stamp As. 2.
ROYAL WIRELESS-TELEGRAPH COLLEGE
Clock Tower, DELHI.

శ్రీమాన్ నందూరి సీతారామాచార్యులను
ఇమిటేషన్ ఆచార్యులు
స్వస్థలం తంగుడుబిల్లి అగ్రహారం
వైయా-వార్తేర్ ఆర్స్ Rly Station విశాఖపట్నం జిల్లా
ఎవరైనా, వీరి ప్రదర్శనం కావలసినవారు పది రోజు
లు వ్యవధి వుండగా యీ వై ఎడ్రనుకు వ్రాయవలసి వుంటుంది.

గాంధీ మహాత్ముడు

ఆంధ్ర దేశ సంచారము

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారమును సమగ్రముగను పుస్తకరూపమునను ప్రచురించుట కేర్పాటులు
జరుగుచున్నవి. మహాత్ముడు సందర్శించిన గ్రామములను, సభ ద్వారా జరిగిన సభాపత్రములను, పూజానిధు
లను, మహాత్ముని యువన్యాసములను, ఛాయాపటములను, విశేషాంశములను కంటనే ఈక్రింది చిరు
నామాకు సమగ్రముగను పంప వేడుచున్నాము.

పాస్టరు
212.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారము,
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యుక్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన
మీదనే తెలిసికొనకొర వ్రాసి ఆంధ్రులను చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఓంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములను, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనను, విషయమును విమర్శించు విపులముగ పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు
గుర్తునట్లు మేలి క్యాలిగోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.
శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:-

నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండు కో.,
586, రెసిడెన్షియల్, హైదరాబాద్, దుక్క.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూలైన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నల్లనుగా చిక్కను.

ఒకవర్షాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను మట్టరు.

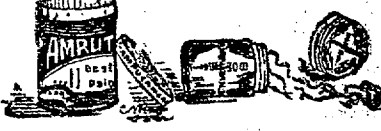
శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేడి.

AMRUTANJAN

Price!
4 2 4

Best
Indian Pain Balm
Sold Every Where.

Price Annan 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమగు శివమందును

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు
జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0.

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0.

ప్లాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0.

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

సుప్రసిద్ధ

ఉన్నాద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1753 సం॥రము
మతిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట
యందు మంచి నేర్పు గలను. సుమారు 150 సం॥రముల
నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వేలకొలది రోగులు
ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి
యున్నారు. నుయవారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

అంగర పాపాచార్యులు అందు

బ్రదర్స్, వెనికేరు, 93

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

ప్రకటన

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్స్ ఒథెల్లో అను

విషాద విజయనేన

(నవరచిత్రముగు రి ఆంకముల నడిన శాటకము)
గ్రంథకర్త - కిర్తి శేషులని (బి. శ్రీ. వీరుధట్ల సవాళి.
రావుగారు, యీ శాటకము షేక్స్పియరు కవివ్రాసిన (ఒథె
ల్లో) శాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్త గారికి గల రంగ
సలాశభవమునుబట్టి రచించినను వాత్రప్రవాణముతో, మృదు
మధురపద లాలిత్యముతో, సుద్దులొలకు కద్యములతో,
మచ్చుటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, తరన
యోగ్యముగను రచియింపబడిన. వండితపామరు తెల్ల
రీశాటక మొకసారి శ్రవణానందముగ జదిది యానందింపుడు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరకడుగు, అలస్య
మాకాభంగమే. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు
ఖర్చులు కొనువారిచే.

వీరుధట్ల భాస్కరరావుగారు,

15 జగన్నాథపురం, కాకినాడ, అనివ్రాయుడు.